

DEVLET MALZEME OFİSİ 2021 YILI SEKTÖR RAPORU

STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANLIĞI

Ankara, 2022

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	1
1. KAMU ALIMLARINA KÜRESEL BAKIŞ	2
2. TÜRKİYE'DE KAMU ALIMLARI SEKTÖRÜ	7
3. DEVLET MALZEME OFİSİNİN SEKTÖR İÇİNDEKİ YERİ.....	11
3.1. Misyon ve Vizyon	11
3.2. Faaliyet Konuları.....	12
3.3. Organizasyon Yapısı	13
3.3.1. Merkez Teşkilatı.....	13
3.3.2. Taşra Teşkilatı.....	13
3.4. İnsan Kaynakları	14
3.5. Faaliyet Bilgileri.....	15
3.5.1. Satınalma Faaliyetleri	15
3.5.2. Satış Faaliyetleri ile Tedarikçi ve Müşteri İlişkileri	17
3.5.3. Üretim Faaliyetleri.....	23
3.5.4. Kalite Kontrol Faaliyetleri	26
3.5.5. 2021 Yılında Yürütülen Önemli Çalışmalar	28
3.5.6. Faaliyet Sonuçları.....	28
4. DMO'NUN DÜNYADAKİ BENZER KURUMLARLA KARŞILAŞTIRILMASI	39
SONUÇ	39

TABLolar

Tablo 1. Kamu Alımlarının GSYH İçindeki Payı	7
Tablo 2. 2021 Yılı Kamu Alımlarının İhale Usullerine Göre Dağılımı	9
Tablo 3. Kamu Mal Alımları İçindeki DMO Payı	10
Tablo 4. Personelimizin Kurum İçindeki Dağılımı	15
Tablo 5. Tedarik Usullerine Göre Alımlar	17
Tablo 6. Tedarik Usullerine Göre Tedarikçi Sayıları	17
Tablo 7. Tedarik Usullerine Göre Satışlar	18
Tablo 8. 2021 Yılı Satışlarının Ürün Grupları ve Tedarik Usulleri İtibarıyla Dağılımı	19
Tablo 9. Tedarik Usullerine Göre Ürün Sayıları	19
Tablo 10. Tedarik Usullerine Göre Müşteri Sayıları	19
Tablo 11. Bütçe Türlerine Göre Müşteri Sayıları	20
Tablo 12. Satışların Bütçe Türlerine Göre Müşteri Kurumlara Dağılımı	21
Tablo 13. E-Satış Müşteri, Sipariş Sayıları ve Sipariş Tutarları	22
Tablo 14. E-Satış Sipariş Tutarlarının Tedarik Usullerine Göre Dağılımı	22
Tablo 15. Ürünler İtibarıyla e-İhale Sipariş Sayısı ve Tutarları	22
Tablo 16. Atölyeler İtibarıyla Üretim ve Maliyet Durumu	24
Tablo 17. Basım İşletme Müdürlüğü Üretim Bilgileri	25
Tablo 18. 2021 Yılı Kalite Kontrol Faaliyetlerine İlişkin Bilgiler	27
Tablo 19. 2021 Yılı Faaliyet Sonuçları	38

GRAFİK ve ŐEMALAR

Şema 1- Türkiye’de Kamu Alımlarındaki Temel Aktörler ve Rollerı	8
Grafik 1- 2021 Yılı Kamu Alımlarının Alım Türlerine Göre Dağılımı	9
Grafik 2- Kamu Mal Alımları İçindeki DMO Payı	10
Şema 2- Devlet Malzeme Ofisi Organizasyon Şeması	14

GİRİŞ

Kamu alımları, kamu kurum ve kuruluşlarının görevlerini yerine getirebilmek için ihtiyaç duydukları mal ve hizmet alımları ile yapım işlerini, ilgili mevzuatta belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde temin etmelerini kapsamaktadır. Kamu kurumlarının mal ve hizmet ihtiyaçlarının karşılanmasında; kamu hizmetlerinin devamlılığı ve tahsis edilen kamu kaynağının etkin, verimli ve ekonomik kullanımı temel önceliktir.

Kamu alımları konusunda hazırlanan üst politika belgeleri ve programlarda, kamu hizmetlerinin devamlılığı ve en uygun kaynak kullanımı gibi temel hedeflerinin yanı sıra; kamu alımlarının merkezileşmesi, sektörel, yerel veya bölgesel kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesi, yerli üretimin teşvik edilmesi, Ar-Ge çalışmalarının güçlendirilmesi ve KOBİ'lerin desteklenmesi gibi dolaylı hedeflere yer verilmektedir.

2022 Yılına Ait Genel Yatırım ve Finansman Programının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesine Dair Tebliğin 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında ***"Teşebbüsler, faaliyette buldukları sektörleri takip ederek sektör içindeki yerlerini daha iyi analiz edebilmek ve etkin sektörel politikalar geliştirebilmek veya geliştirilmesine yardımcı olabilmek amacıyla, 2021 Yılı Sektör Raporunu hazırlar."*** hükmü yer almaktadır.

Bu çerçevede hazırlanan Devlet Malzeme Ofisi 2021 yılı Sektör Raporunun;

- İlk bölümünde kamu alımlarının dünyadaki görünümüne,
- İkinci bölümünde Türkiye'de kamu alımlarının mevcut durumuna,
- Üçüncü bölümünde Devlet Malzeme Ofisinin sektör içindeki yeri ile Ofise ilişkin çeşitli bilgilere,
- Son bölümde ise benzer yabancı merkezi satınalma kurumlarıyla karşılaştırmalara, yer verilmiştir.

1. KAMU ALIMLARINA KÜRESEL BAKIŞ

Kamu alımları; kaynakların hukuka uygun, etkili ve verimli kullanımı, şeffaflık, rekabet ve hesap verilebilirliğin sağlanması ile ekonomik, sosyal, siyasi ve mali amaçlara ulaşılması bakımından önemli işlemlere sahiptir. Kamu harcamaları ile gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) arasında güçlü ve pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Kamu alımları, GSYH'nin küresel düzeyde %15-20'sini, Avrupa Birliğinde %14'ünü, OECD ülkelerinde %12'sini, birçok gelişmekte olan ülkede ise yüzde 30'una kadarını oluşturmaktadır.¹

Kamu alımları; teknolojinin daha stratejik kullanımı da dâhil olmak üzere çevresel sürdürülebilirlik, küçük işletmelere verilen destek veya toplumdaki savunmasız grupların korunması gibi daha geniş politika hedeflerini içerecek şekilde mali tasarrufların ötesine geçen bir "değer" kavramıyla tanımlandığı şekliyle; paranın karşılığını en üst düzeye çıkarmak için kullanılabilir. ²

Dünyanın dört bir yanında ülkeler, kamu alımlarına her yıl yaklaşık toplam 13 trilyon ABD doları harcamaktadır.³ Küresel tedarik pazarının yaklaşık %75'ini Çin, ABD, Japonya, Almanya, Hindistan, Fransa, Birleşik Krallık, Endonezya, Kanada ve İtalya oluşturmaktadır. ABD ve Çin tek başına dünya çapındaki kamu alımlarının neredeyse yarısını (%48) gerçekleştirmektedir.⁴

Kamu harcamalarının dağılımı;

- Sağlık %30,
- Ekonomik ilişkiler %17,
- Eğitim %12,
- Savunma %10,
- Sosyal koruma %10,
- Genel kamu hizmeti %9.⁵
- Diğer %12

şeklindedir.

Hükümetler, ikincil politika hedeflerine ulaşabilmek için kamu alımlarını kullanmaktadır. Azaltılmış karbon emisyonları, yoksulluğun azaltılması, gıdaya erişimin kolaylaştırılması, cinsiyet eşitliği, ırk eşitliği vb. birçok sosyal ve çevresel hedefe ulaşmak için kamu alımları kullanılabilir. ⁵

¹United Nations Environment Program (UNEP) 2017a. Factsheets on Sustainable Public Procurement in National Governments. <http://www.oneplanetnetwork.org/sites/default/files/factsheets2017.pdf>

²Dünya Bankası Raporu (2021), "A Global Procurement Partnership For Sustainable Development" <https://www.worldbank.org/en/events/2022/01/06/a-global-procurement-partnership-for-sustainable-development-an-international-stocktaking-of-developments-in-public-proc>

³Dünya Bankası Raporu (2021), "A Global Procurement Partnership For Sustainable Development" <https://www.worldbank.org/en/events/2022/01/06/a-global-procurement-partnership-for-sustainable-development-an-international-stocktaking-of-developments-in-public-proc>

⁴Open Contracting Partnership, "Hükümetler nasıl harcama yapar: Küresel kamu alımlarının değerini ortaya çıkarmak" ⁵2020 MAPS Broşürü

Ayrıca, yöneticisi kadın olan işletmelere sunulan avantajlar yolu ile toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak için kamu alımlarından yararlanılmaktadır. Tüm kamu hizmeti türlerindeki kamu alımlarının toplamı, hükümetin genel sosyal etkilerinin belirlenmesine yardımcı olmaktadır. Bazı ülkelerde hükümetler küçük işletmeler ile azınlık gruplar için özel koşullar sağlamaktadır. Yerel küçük işletmelere avantaj sağlayarak veya yerel inovasyonu teşvik ederek makroekonomik gelişimi desteklemek için kamu alımlarını kullanan hükümetler de bulunmaktadır.⁶

Yeşil Kamu Alımlarının (GPP) potansiyeli, hem ulusal hem de uluslararası düzeyde giderek daha fazla tanınmaktadır. Birleşmiş Milletler (BM), sürdürülebilir kalkınma hedeflerinde, özellikle de "Sorumlu Tüketim ve Üretim" başlıklı 12. hedefte kamu alımlarının önemi vurgulanmaktadır.⁷

2017 Yılında GPP Kriterine Göre Alınan Mal ve Hizmetler;

- Eğitim ve Öğretim %17,
- Aydınlatma % 14,
- Tarımsal Makineler %8,
- Yönetim, Savunma ve Sosyal Güvenlik Servisleri %7,
- Elbise, ayakkabı aksesuarları %6,
- Rekreasyon, Kültürel ve Sportif Faaliyetler %5,
- Diğer %41

GPP'nin ele aldığı çevresel faktörler şu şekilde özetlenebilir⁸;

- ✓ Hava kirliliğini azaltmak
- ✓ Biyoçeşitliliğin korunması
- ✓ İklim değişikliğini azaltmak
- ✓ Temiz teknolojiyi ve eko-yeniliği teşvik etmek
- ✓ Enerji tasarrufu
- ✓ Tehlikeli maddelerin kullanımının azaltılması
- ✓ Sağlığı korumak
- ✓ Yerel çevre koşullarının korunması
- ✓ Ozon tabakasının incelmesinin azaltılması
- ✓ Doğal kaynakların korunması
- ✓ Kaynakları verimli kullanmak
- ✓ Toprağı korumak
- ✓ Atıkları en aza indirmek
- ✓ Su tasarrufu
- ✓ Su kirliliğini azaltmak

⁶ "Sürdürülebilirlik Etkisini Değerlendirmek İçin Kamu Alımlarının Gerçek Boyutunun Tahmin Edilmesi"

⁷Interreg Europe 2018. Role of Green Public Procurement in improving resource efficiency. https://www.interregeurope.eu/sites/default/files/inline/2018-05-24_PB_Role_of_green_public_procurement_in_improving_resource_efficiency.pdf

⁸United Nations Environment Program (UNEP) 2017a. Factsheets on Sustainable Public Procurement in National Governments. <http://www.oneplanetnetwork.org/sites/default/files/factsheets2017.pdf>

Kamu alımlarının GSYH içindeki payı OECD genelinde artış göstermektedir. Kamu alımları 2008 yılında GSYH'nin %11,8'ini oluştururken, bu oran 2019 yılında %12,6'ya yükselmiştir.⁹

Hükümetler; küresel mali kriz, COVID-19 pandemisi ve devam eden iklim krizi karşısında "daha iyisini inşa etmeye" çalıştıkça, kamu alımlarının potansiyel olarak katalizör rolü son yıllarda artan bir önem kazanmıştır.¹⁰

COVID-19 salgını, 2020 yılında kamu alımlarının GSYH içindeki payında ani bir artışa neden olmuştur. 22 OECD-AB üyesi ülkede kamu alımları, 2019'da GSYH'nin %13,7'sini oluşturuyorken, 2020'de GSYH'nin %14,9'una yükselmiştir. Norveç (%15,8'den %17,1'e) ve Birleşik Krallık (%13,2'den %16,1'e) gibi diğer ülkelerde de önemli artışlar görülmüştür. Bu artışlar, hem hükümetlerin COVID-19 ile mücadele kapsamında mal ve hizmet alımı yapmalarından hem de krizin bir sonucu olarak düşen GSYH'den kaynaklanmaktadır.¹¹

COVID-19 salgınının sağlık sektöründe yaratmış olduğu kriz, kamu alımlarının sağlık sektörünün yanında altyapı, eğitim gibi kamu hizmetlerinin sunulmasındaki rolü ile bazı mal ve hizmet alımlarının, çevresel kriterlere, insan haklarına ve çalışma haklarına uygun şekilde gerçekleştirilmesindeki önemini gözler önüne sermiş, bu durum uygun şekilde yönetilmediği takdirde, kurallara aykırı olarak sunulma riskini ortaya koymuştur.

Kamu alımlarının etkin ve verimli şekilde yürütülmesi, kamu alım sürecine zemin oluşturan temel bir ilke olmaya devam etmektedir. Avrupa Komisyonu verilerine göre; her yıl Avrupa Birliğinde 250.000'in üzerinde kamu kuruluşu mal, hizmet ve yapım işi alımı yapmaktadır. Enerji, nakliye, atık yönetimi, sosyal koruma, sağlık ve eğitim hizmeti gibi pek çok alanda yapılan harcamalar içinde en büyük pay, kamu kurumlarına aittir. Her yıl yaklaşık 2 trilyon € tutarında gerçekleşen kamu alımları, daha iyi yönetildiğinde, kamu bütçelerinde büyük ölçüde tasarruf elde edilmesine ve daha fazla yatırım yapılabilmesine imkân sağlamaktadır. Örneğin, %10 oranında bir verimlilik artışı ile sunulan hizmet düzeyini düşürmeksizin yılda 200 milyar € gibi önemli bir tasarruf sağlayabilmektedir.

Ayrıca, OECD'nin Kamu Alımlarında Verimlilik Raporunda ifade edildiği üzere, kamu harcamalarının daha iyi yönetilmesi halinde, küresel mali açığın giderilebileceği öngörülmektedir. Raporda ayrıca, doğru kamu alım politikaları ile elde edilecek %1'lik bir tasarrufun, OECD ülkeleri için yıllık 43 milyar € tutarında bir mali kaynak anlamına geldiği belirtilmektedir.

⁹OECD Raporu (2021), "Government at a Glance 2021" <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/18dc0c2d-en/index.html?itemId=/content/component/18dc0c2d-en>

¹⁰Dünya Bankası Raporu (2021), "A Global Procurement Partnership For Sustainable Development" <https://www.worldbank.org/en/events/2022/01/06/a-global-procurement-partnership-for-sustainable-development-an-international-stocktaking-of-developments-in-public-proc>

¹¹OECD Raporu (2021), "Government at a Glance 2021" <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/18dc0c2d-en/index.html?itemId=/content/component/18dc0c2d-en>

Yukarıdaki örneklerde görüldüğü üzere, kamu alımları kavramının sağladığı verimlilik ve kaynak tasarrufu önemlidir. Ancak kamu alımlarının yaratmış olduğu çevresel ve sosyal etki son dönemde daha fazla ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle kamu alımları, sürdürülebilir kalkınma ve istihdam yaratma gibi küresel politika hedeflerine ulaşılması ve sorumlu iş uygulamalarının teşvik edilmesi amacıyla stratejik bir araç olarak yaygın şekilde kullanılmaktadır. Ayrıca sağladığı ilave kaynaklarla yatırımların, inovasyon ve dijitalleşmeye dayalı rekabet gücünün artırılmasına da önemli katkı sağlamakta, "kaynak verimli", "enerji tasarruflu" döngüsel ekonomiye geçişi destekleyebilmekte ve sürdürülebilir ekonomik kalkınmayı ve daha eşit, kapsayıcı toplumları teşvik edebilmektedir.

Bu noktada, birçok ülkede faaliyet gösteren Merkezi Satınalma Kurumlarının (MSK) temel fonksiyonu; kamu kurumlarınca ihtiyaç duyulan mal, hizmet ve yapım işlemlerini etkin ve verimli bir biçimde yürütülmesini sağlamaktadır. MSK'lerin sunduğu merkezi hizmetler; ölçek ekonomileri yoluyla daha iyi fiyatlar elde edilmesi, düşük işlem maliyetleri, kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, uzmanlaşma dâhil olmak üzere, sunduğu sayısız fayda ile kamu alım politikalarının etkinliğini daha da arttırmaktadır.

OECD ülkelerindeki merkezi satınalma kurumlarının rollerindeki son gelişmeler, söz konusu kurumların verimliliklerinin artırılmasına atfedilen stratejik önemin altını bir kez daha çizmektedir. Bu kapsamda, ülke ekonomisine sağladıkları katkıyı arttırmak için OECD ülkelerindeki MKS'ler; çerçeve anlaşmalar ve dinamik satınalma sistemleri gibi tedarik araçları geliştirip bu araçları kullanarak talep toplulaştırma konusuna odaklanmaktadır.

Kore Cumhuriyeti, Birleşik Krallık, Almanya, Avusturya, Portekiz, İtalya, Fransa, Finlandiya ve İrlanda olmak üzere gittikçe artan sayıda OECD ülkesinde MSK'ler tarafından çerçeve anlaşmalar oluşturulmakta; yine pek çok OECD ülkesinde MSK'ler, politika oluşturma misyonu da üstlenerek bu politikaların uygulama sonuçlarının takibi ile ilgili de sorumluluk taşımaktadırlar.

Birçok Avrupa Birliği üyesi ülkesi, son yıllarda tedarik uygulamalarını veya yapılarını radikal bir şekilde revize etmek amacıyla cesaret verici adımlar atmıştır. Örneğin Fransa'da, devletin kamu alım politikasını belirlemek ve kamu alıcılarına eğitim vermek üzere Mart 2016'da Kamu Alımları Departmanı (DAE) kurulmuştur. İrlanda'da, 2014 yılında, pazarın ve diğer satın alma verilerinin kapsamlı kullanımı yoluyla kamu harcamalarının yönetimini iyileştirmek için merkezi bir satın alma organı oluşturulmuştur. İtalya'da, ortak alımlar için ihtiyaçları ve alım sürecini belirleyen koordine bir sistem oluşturularak ortalama %23 tasarruf elde edilmiştir. Slovakya, ülkedeki kamu idareleri tarafından imzalanan tüm sözleşmelere erişimi açık hale getiren, böylece şeffaflığı artıran ve kamuoyu denetimine izin veren bir sözleşme kayıt sistemi oluşturmuştur. 8 AB ülkesinden 40 kamu idaresi, AB tarafından finanse edilen GPP 2020 projesi kapsamında çıkılan 100'den fazla ihale ile 900.000 tondan fazla CO2 değerinde tasarruf sağlandığını açıklamıştır.

Sonuç olarak, dünyada kamu alımlarına ilişkin politikalar izlendiğinde;

- Elektronik tedarikin yararları göz önüne alınarak ülkelerin kamu alım süreçlerini daha yüksek oranda elektronik ortama taşıdığı,
 - Çevresel konuların, kamu ihaleleri yoluyla ele alınan kilit politika hedefleri olmaya devam ettiği, merkezi düzeyde çeşitli politika ve stratejiler ve belirli satınalma birimleri tarafından geliştirilen yeşil kamu alımlarının desteklendiği,
 - Toplu alımın sağladığı avantajlardan daha fazla yararlanılabilmesi için ortak/merkezi alımların yaygınlaştırılması yönünde bir eğilim olduğu,
 - Kamu ihale politikaları ve stratejilerinin, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerin geliştirilmesini ve kamu ihalelerine katılımını teşvik eden ekonomik politikaları bütünleştirmek amacıyla giderek daha fazla kullanılmakta olduğu,
- görülmemektedir.

İyi uygulama örneklerinde de görüldüğü üzere, kamu alımlarının; kaynakların etkin ve verimli kullanılabilmesi, sosyal ve çevresel etkileri ile istihdamın arttırılabilmesi, sürdürülebilirlik, yenilikçiliğin teşvik edilebilmesi gibi potansiyel etkileri nedeni ile profesyonel bir şekilde çok yönlü ele alınması, tedarik sistemlerinin sürekli olarak gözden geçirilmek suretiyle maliyet etkin yöntemler geliştirilmesinin gerekli olduğu anlaşılmaktadır.

Ayrıca, gerek uluslararası kuruluşların kamu alımlarına çerçeve teşkil eden düzenlemeleri, gerekse gelişmiş ülkelerdeki iyi uygulamalar ile son dönemde yaşanan küresel kriz sırasında ortaya çıkan tablo, kamu alımları bakımından "**merkezi satınalma kurumları**"nın büyük önem ve fonksiyona sahip olduğunu göstermektedir.

2. TÜRKİYE'DE KAMU ALIMLARI SEKTÖRÜ

Kamu kaynaklarının hangi alanlarda ve ne şekilde harcandığı, bu alımların ekonomik etkilerinin yanı sıra kamu alımlarına ilişkin politikaların oluşturulmasında da önemli bir girdi niteliği taşımaktadır. Kamu alımlarının ekonomik ve sosyal politikalar üzerindeki etkileri göz önüne alınarak hazırlanan; Kalkınma Planı ve Yeni Ekonomi Programı (OVP) başta olmak üzere birçok üst belgede kamu alımları yoluyla;

- Yerli firmaların kapasitelerinin gelişmesine katkı sağlanarak ithalata olan bağımlılığın azaltılmasına,
 - Çevreye duyarlı, sürdürülebilir bir üretim, tedarik ve tüketim yapısının oluşturulmasına,
 - Yurt içinde üretilen ürünlerin standart ve kaliteleri ile teknoloji kapasitelerinin artırılması ve yüksek teknoloji ürün transferinin desteklenmesine,
 - Yerleştirilen teknolojilerin başta KOBİ'ler olmak üzere sektör tabanına yaygınlaştırılmasına,
 - Ar-Ge odaklı uluslararası doğrudan yatırımların artırılmasının teşvik edilmesine,
- yönelik stratejiler tanımlanmıştır.

Son 5 yıla ait kamu alımlarının gayrisafi yurtiçi hasılaya oranı Tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1. Kamu Alımlarının GSYH İçindeki Payı

Yıllar	GSYİH	Kamu Alım Toplamı	Oran
2017	3.106.537	232.890	7,5%
2018	3.700.989	202.115	5,5%
2019	4.280.381	142.727	3,3%
2020	5.047.909	172.527	3,4%
2021	7.209.040	300.673	4,2%

Kaynak: Kamu İhale Kurumu, TÜİK(*)

(*) Tablo verileri KİK ve TÜİK verilerinde yapılan revizyonlar sebebiyle önceki dönem raporlarıyla uyumsuzluk gösterebilmektedir.

2021 yılı verilerine göre kamu alımları, gayrisafi yurtiçi hasılanın yaklaşık %4,2'sini oluşturmaktadır.

Bilindiği üzere, dünyada kamu alımları; merkezi, yarı merkezi ve merkezi olmayan yapılanmalar ile gerçekleştirilmektedir. Teşkilat yapıları, fonksiyonları ve faaliyet esasları ülkelere göre değişmekle birlikte birçok gelişmiş ülkede merkezi satınalma kurumu/kurumları faaliyet göstermekte olup, bu kurumların yapıları ve fonksiyonları; tarihsel koşullar, ülke ihtiyaçları, örgütlenme biçimleri, kamu alımlarının büyüklüğü gibi hususlara göre değişiklikler göstermektedir.

Merkezi olmayan bir tedarik yapısına sahip Türkiye'deki kamu alım sistemindeki temel aktörler ise; Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu İhale Kurumu ve Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğüdür.

- **Hazine ve Maliye Bakanlığı** (Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü); Mali Politikaların oluşturulmasına yardımcı olmak, mali yönetim ve kontrol sistemlerini uyumlaştırmak, Hükümetçe belirlenen politika ve hedeflere uygun bütçe hazırlamak, bütçe uygulamalarını yönlendirmek ve kontrol etmekle görevli olup, bu çerçevede "Kamu harcamalarında etkinlik, etkililik, ekonomiklik ve verimlilik sağlamak amacıyla gerekli standartları tespit etmek ve sınırlamalar koymak; bu hususlarda tüm kamu kurum ve kuruluşları için uyulması zorunlu düzenlemeleri yapmak, tedbirleri almak ve uygulamayı izlemek" ana görevlerinden birisidir.

- **Kamu İhale Kurumu (KİK)**; kamu alımlarına ilişkin düzenleme yapmak, ihalelere ilişkin itiraz ve şikâyetleri incelemek, görev alanında düzenleyici ve ihtilaf çözücü olarak görev yapmak, Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na ilişkin bütün mevzuat ve dokümanı hazırlamak, ihalelere ilişkin istatistikleri tutmak, Elektronik Kamu Alımları Platformu'nu (EKAP) yönetmekle görevlidir.

- **Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü (DMO)**; kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan mal ve hizmetlerin kamu yararı gözetilerek, kamu kaynaklarının etkin ve verimli biçimde kullanılması, savurganlığın önlenmesi, faaliyet alanına giren ihtiyaç konusu malzemenin standart ve kalitesinin azami ölçüde sağlanması, şeffaflık, rekabet, hesap verebilirlik prensipleri doğrultusunda iç ve dış piyasadaki tedarik edilmesi ve dağıtımını için kamu kurum ve kuruluşları adına merkezi satınalma işlevini yürütmek üzere, satın almak veya alıcı kurum ve kuruluşlar ile üretici veya satıcıları buluşturmak suretiyle ihtiyaçlarının teminini sağlamakla görevlidir.

Şema 1- Türkiye'de Kamu Alımlarındaki Temel Aktörler ve Roller

Ülkemizde kamu alımlarının gerçekleştirilmesine ilişkin temel çerçeve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun ilgili maddeleri ile belirlenmiş olup, bu çerçevede Türkiye'deki kamu alımları; anılan Kanun'da belirtilen ihale usullerine göre yapılan alımlar, doğrudan temin yolu ile yapılan alımlar ve istisna kapsamındaki alımlardan oluşmaktadır.

Anılan kanuna göre ihaleler; alım türleri bazında mal alımı, hizmet alımı, yapım işleri ve danışmanlık hizmeti alım ihaleleri olarak sınıflandırılmıştır. Ayrıca, Kanun'da temel ihale usulleri olarak; açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü belirtilmiş, bunun yanında bazı hallerde pazarlık usulü ile de ihale yapılabileceği öngörülmüştür. Kamu İhale Kanunu kapsamında olmakla birlikte ihale usullerinden biri olarak sayılmayan doğrudan temin yöntemi de bir alım şekli olarak yer almaktadır.

2021 yılı kamu alımlarının ihale usullerine göre dağılımı Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. 2021 Yılı Kamu Alımlarının İhale Usullerine Göre Dağılımı

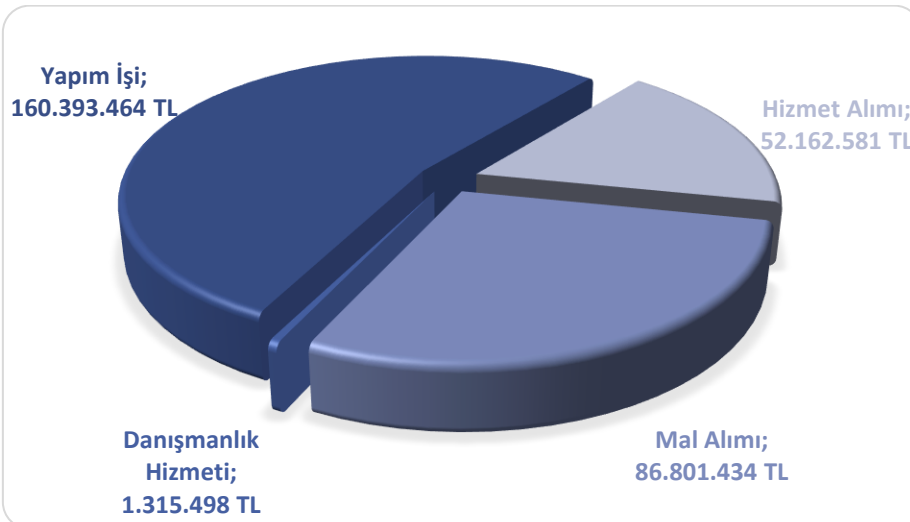
	Mal Alımı	Hizmet Alımı	Yapım İşi	Danışmanlık Hizmeti	TOPLAM	Oran
4734	54.782.640	41.111.830	157.267.017	1.241.352	254.402.839	84,6%
Doğrudan Temin	8.067.457	4.461.440	651.002	13.578	13.193.477	4,4%
İstisnalar	23.951.337	6.589.311	2.475.445	60.568	33.076.661	11,0%
TOPLAM	86.801.434	52.162.581	160.393.464	1.315.498	300.672.977	%100,0

Kaynak: 2021 Yılı Kamu Alımları İzleme Raporu, Kamu İhale Kurumu

- 2021 yılı kamu alımlarının toplam tutarı 300.672.977.000,-TL'dir.
- Bu tutarın 254.402.839.000,-TL'si 4734 sayılı Kanun kapsamında belirtilen ihale usullerine göre yürütülen alımlara ait olurken, 13.193.477.000,-TL'si doğrudan temin kapsamında gerçekleştirilen alımlara, 33.076.661.000,-TL'si ise istisna kapsamında yapılan kamu alımlarına ilişkindir.

2021 yılı kamu alımlarının alım türlerine göre dağılımı ise Grafik 1'de gösterilmektedir.

Grafik 1- 2021 Yılı Kamu Alımlarının Alım Türlerine Göre Dağılımı

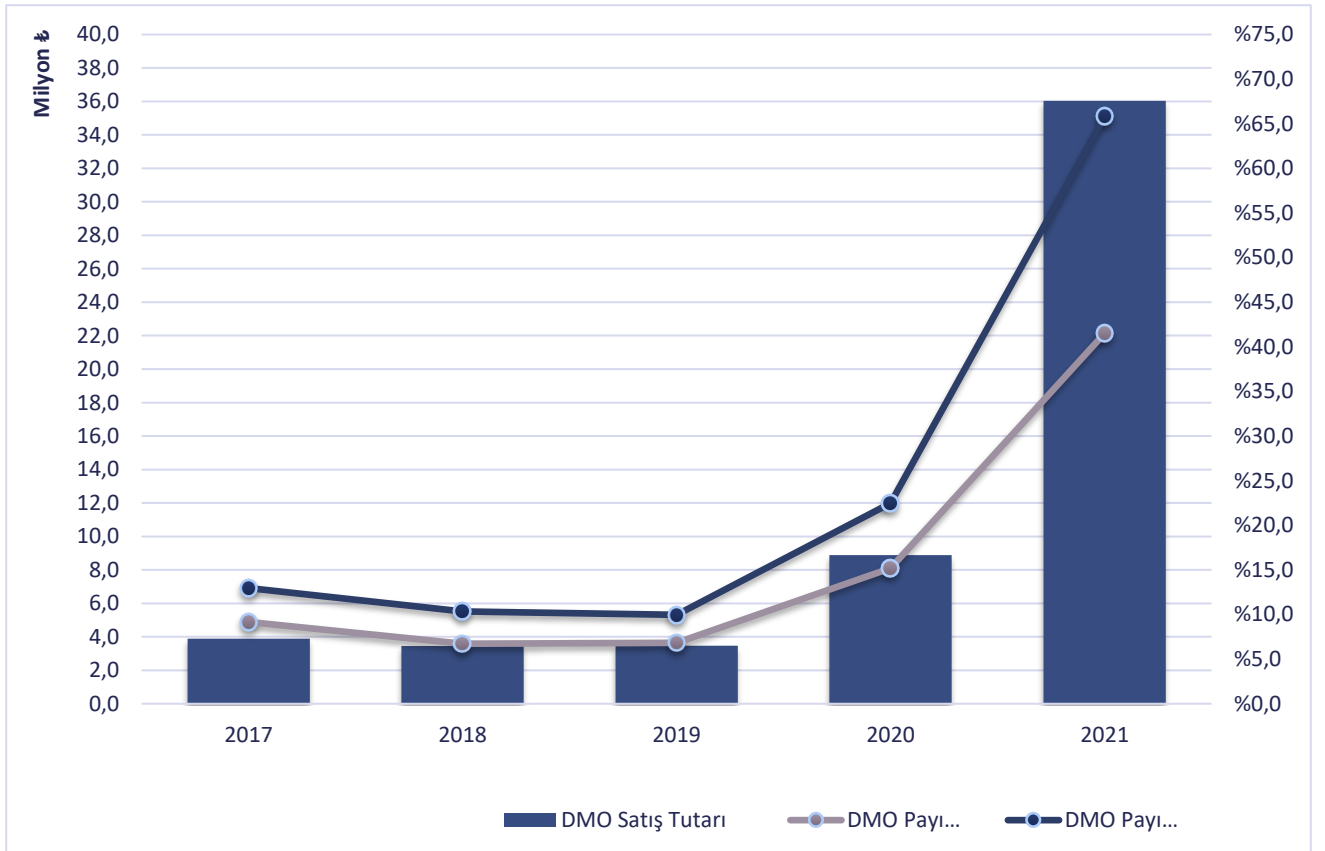
Genel Müdürlüğümüzün, istisna ve doğrudan temin tutarları dâhil kamu mal alımları içerisindeki payı (DMO Payı 1) ile istisna ve doğrudan temin tutarları hariç kamu mal alımları içerisindeki payı (DMO Payı 2) yıllar itibariyle Tablo 3'te ve Grafik 2'de gösterilmiştir.

Tablo 3. Kamu Mal Alımları İçindeki DMO Payı

	4734	Doğrudan Temin	İstisna	Kamu Mal Alımları Toplamı	DMO Satış Tutarı	DMO Payı 1	DMO Payı 2
2017	30.101.939	2.239.287	10.175.501	42.516.727	3.898.004	%9,2	%12,9
2018	33.311.866	1.884.602	15.988.607	51.185.075	3.440.915	%6,7	%10,3
2019	34.817.856	4.743.595	11.264.907	50.826.358	3.469.222	%6,8	%10,0
2020	39.511.067	6.967.524	12.001.370	58.479.961	8.875.142	%15,2	%22,5
2021	54.782.640	8.067.457	23.951.337	86.801.434	36.043.731	%41,5	%65,8

DMO Payı 1, doğrudan temin ve istisna dâhil toplam kamu mal alımları içindeki payımızı, DMO Payı 2, doğrudan temin ve istisna hariç toplam kamu mal alımları içindeki payımızı ifade eder.

Grafik 2- Kamu Mal Alımları İçindeki DMO Payı

DMO'nun toplam kamu mal alımları içerisindeki payının gerçekçi bir şekilde belirlenebilmesi ve sağlıklı analiz yapılabilmesi için bazı hususların göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Genel Müdürlüğümüzün yeni Ana Statüsü 25/12/2019 tarihli ve 30989 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Önceki Ana Statü olan 2007 Ana Statüsü'nde belirli sayıda mal ve hizmetlerin tedarikini gerçekleştirmekte olup, bu durum 2019 yılında DMO'nun kamu alımlarındaki payının sınırlı kalmasının nedenlerinden birisidir. Yenilenen Ana Statü'de tedarik edilebilecek mal ve hizmet grupları genişletilmiş olup, ilerleyen dönemde kamu alımlarındaki payın artmasına imkan sağlanmıştır.

Diğer taraftan, dünyadaki benzer kamu alım uygulamalarına bakıldığında, kamu kurumlarının belirli mal ve hizmet alımlarını ülkedeki merkezi satınalma kurumundan karşılama zorunluluğu olduğu; dolayısıyla söz konusu ülkelerde satınalma kurumlarının kamu mal alımları içindeki paylarının da daha yüksek olduğu görülmektedir.

Özellikle, kamu alımları içinde nispi öneme sahip, yüksek fiyatlı ve kurumlara ve alım miktarlarına göre fiyatı farklılaşabilen standart ürünlerin/hizmetlerin belirlenerek DMO üzerinden alım zorunluluğu getirilmesi halinde, yeni Ana Statüsü'nde sağladığı imkanlar dahilinde Genel Müdürlüğümüzün toplam kamu mal alımları içindeki payı ilerleyen dönemde artacaktır.

3. DEVLET MALZEME OFİSİNİN SEKTÖR İÇİNDEKİ YERİ

Ülkemizin merkezi satınalma kurumu olan Devlet Malzeme Ofisi; tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülüdür.

Hazine ve Maliye Bakanlığının ilgili kuruluşu olan DMO, 233 sayılı "*Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname*" hükümlerine tâbi olarak faaliyet göstermektedir.

DMO'nun temel görevi; kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duydukları, Ana Statü'sünde belirtilen mal ve hizmetleri, bu kurumlar adına tedarik etmektir.

DMO, hizmet ve faaliyetlerini KİT mevzuatı, Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Ana Statüsü ve Ofis mevzuatı çerçevesinde yürütmektedir.

3.1. Misyon ve Vizyon

Hizmetlerimizi, çalışma yaklaşımımızı, temel ilke ve değerlerimizi belirleyen misyon ve vizyonumuz 2020-2024 yılları Stratejik Planımızda aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Devlet Malzeme Ofisinin Misyonu

"Kamu hizmetinin kesintisiz bir şekilde sürdürülebilmesi için ihtiyaç duyulan ürün ve hizmetleri etkin ve verimli bir şekilde tedarik etmektir."

Devlet Malzeme Ofisinin Vizyonu

"Ülke kalkınmasında ihtiyaç duyulan sürdürülebilir kamu alım politikalarını destekleyen uluslararası ölçekte öncü bir merkezi satınalma kurumu olmak"

3.2. Faaliyet Konuları

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü; kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan ya da kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlar, kamu yararına çalışan dernekler ile bunların iştirakleri, vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile bunların iştirakleri, vakıf yükseköğretim kurumları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve kamu bankalarının DMO Ana Statüsü'nün altıncı maddesinde sayılan mal ve hizmet ihtiyaçlarının tedarik ve dağıtımını yapmaktadır.

Genel Müdürlüğümüz, Ana Statü'de tanımlanan amaç ve faaliyet konuları çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşları adına merkezi tedarik hizmetlerini yürütmektedir.

Tedarik hizmetleri; merkez ve taşra birimlerimiz aracılığıyla yürütülmektedir.

Üretim faaliyetleri (baskı işleri, klasör, zarf, ataş, vb.) ise Basım İşletme Müdürlüğümüzce gerçekleştirilmektedir. İşletme'nin Teşekkül adına yaptığı programlı üretimler dışında, müşterilerin talepleri üzerine de üretim yapılmaktadır.

Ayrıca, Yüksek Seçim Kurulu ile işbirliği yapılarak seçimlerde seçim malzemesinin üretim ve tedarik edilmesi ile il ve ilçe seçim kurullarına kadar ulaştırılması hizmeti de sunulmaktadır.

Öte yandan, Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü'nün sayısal loto, kazı kazan ve milli piyango biletlerinin kâğıtları gibi ihtiyaçları da Genel Müdürlüğümüzce karşılanmaktadır.

DMO, bu ve benzeri hizmetleriyle; kamu idarelerine satınalma, depolama, lojistik ve kalite kontrol alanlarında hizmet sunmaktadır.

Gerektiğinde teknik şartname hazırlanması ve bu teknik şartnamelerin revizyonu ile numunelerin teknik şartnameye uygunluğunun incelenmesi gibi konularda da müşterilere teknik destek verilmektedir.

3.3. Organizasyon Yapısı

Devlet Malzeme Ofisinin organları Yönetim Kurulu ve Genel Müdürlüktür. DMO Genel Müdürlüğü, merkez ve taşra teşkilatından meydana gelmektedir.

3.3.1. Merkez Teşkilatı

Ana Hizmet Birimleri;

- I Nolu Satınalma Daire Başkanlığı,
- II Nolu Satınalma Daire Başkanlığı,
- III Nolu Satınalma Daire Başkanlığı,
- IV Nolu Satınalma Daire Başkanlığı,
- V Nolu Satınalma Daire Başkanlığı,
- I Nolu Operasyonel Süreçler Daire Başkanlığı,
- II Nolu Operasyonel Süreçler Daire Başkanlığı
- Tedarikçi ve Müşteri İlişkileri Daire Başkanlığı,
- Kalite Kontrol Daire Başkanlığı.

Danışma Denetim Birimleri;

- Teftiş Kurulu Başkanlığı,
- Hukuk Müşavirliği,
- Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı,
- İç Denetim Birimi Başkanlığı.

Yardımcı Hizmet Birimleri;

- İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı,
- Muhasebe Daire Başkanlığı,
- Bilgi İşlem Daire Başkanlığı,
- Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı

3.3.2. Taşra Teşkilatı

Bölge Müdürlükleri (7 adet);

- Bursa
- Elazığ
- Eskişehir
- Gaziantep
- İstanbul
- İzmir
- Trabzon

İrtibat Büroları (4 adet);

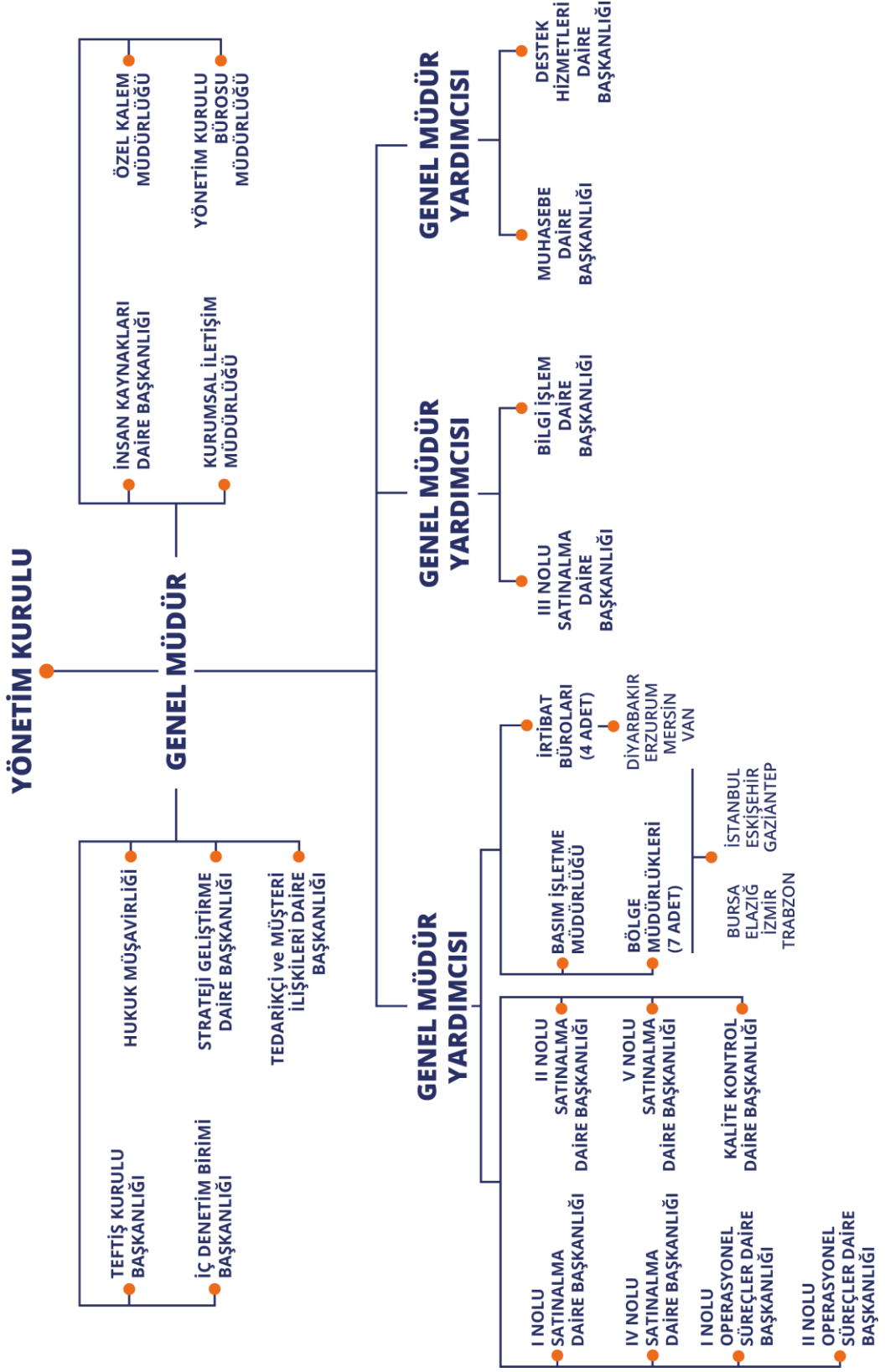
- Diyarbakır
- Erzurum
- Mersin
- Van

İşletme Müdürlüğü;

- Basım İşletme Müdürlüğü

Devlet Malzeme Ofisinin teşkilat yapısı Şema 2’de gösterilmiştir.

Şema 2- Devlet Malzeme Ofisi Organizasyon Şeması

3.4. İnsan Kaynakları

Genel Müdürlüğümüz personelinin hizmete alınma, görev ve yetkileri, nitelikleri, atanma, ilerleme, yükselme, hak ve yükümlülükleriyle diğer özlük hakları *Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname* hükümlerine tâbidir.

Genel Müdürlüğümüzün fiili personel sayısı 31/12/2021 tarihi itibarıyla 965 olup, bu fiili kadroya kurum dışından atanan Yönetim Kurulu Üyeleri dâhil edilmemiştir.

Merkez ve taşra teşkilatımızda görevli personelin dağılımı aşağıdaki grafiklerde ve tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4. Personelimizin Kurum İçindeki Dağılımı

	Kadrolu	Sözleşmeli	İşçi	Toplam
Merkez	78	479	13	570
Taşra	21	289	85	395
Toplam	99	768	98	965

3.5. Faaliyet Bilgileri

Genel Müdürlüğümüz, kamu kurum ve kuruluşları adına merkezi satınalma işlevini üstlenmekte, müşterilerinin mal ve hizmet ihtiyaçlarını merkezi olarak tedarik etmekte ve kendisine verilen görevlerin yerine getirilmesinde, genel olarak satınalma, üretim, pazarlama/satış, kalite kontrol, lojistik konularında faaliyet yürütmektedir.

3.5.1. Satınalma Faaliyetleri

Devlet Malzeme Ofis Genel Müdürlüğü, Ana Statü gereğince, müşterilerinin DMO'nun faaliyet alanına giren mal ve hizmet ihtiyaçlarının tedarik ve dağıtımını müşterileri adına yapmakta olup, müşteri ihtiyaçlarının temini 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve bu Kanunun istisna hükümlerine istinaden yürürlüğe konulan Ofis mevzuatına (yönetmelikler, ticari şartnameler, tip sözleşmeler, protokoller vs.) göre gerçekleştirmektedir.

DMO müşterilerinin ihtiyaçlarını aşağıdaki tedarik usulleri ile karşılamaktadır.

Stok alımları: Kamu kurum ve kuruluşlarında ortak kullanım yeri olan ve anında müşteri ihtiyacını karşılamak üzere depolanmasında fayda görülen ve Genel Müdürlüğümüzce hazırlanmış teknik şartnameler doğrultusunda belirli zamanlarda ihaleye çıkılmak suretiyle yapılan alım usulüdür.

Müteferrik alım: DMO Ana Statüsü'nde yer almakla birlikte stoklarımızda ve katalogda yer almayan ürünlerin ihtiyaç sahibi kuruluşlarca hazırlanan teknik şartnameler doğrultusunda çeşitli ihale usulleri ile yapılan alım şeklidir.

Katalog yolu ile alım: Piyasa araştırması ve pazarlık yöntemiyle tespit edilen ürünlerin teknik özellikleri ile fiyatlarının gösterildiği, Ofisle müteşebbisler arasında muayyen bir dönem için yapılan, karşılıklı olarak alım ve satım taahhüdünü içeren bir "Açık Satışlara Ait Satınalma Sözleşmesi" veya "Protokol"e dayanılarak yapılan alım usulüdür.

Devlet Malzeme Ofisinin farklı özelliklere sahip ve farklı amaçlara hizmet eden 4 farklı katalog uygulaması mevcuttur:

• **Genel Katalog:** piyasa araştırması ve pazarlık yöntemiyle tespit edilen ürünlerin teknik özellikleri ile fiyatlarının gösterildiği, Ofisle müteşebbisler arasında muayyen bir dönem için yapılan, karşılıklı olarak alım ve satım taahhüdünü içeren katalog sözleşmelerine dayanan ve elektronik ortamda sunulan hizmettir.

• **KOBİ Kataloğu:** KOBİ'lerin kamu alımlarındaki payının artırılması ve gelişiminin desteklenmesi amacıyla; KOSGEB'e kayıtlı mikro ve küçük işletmeler için 2016 yılı Aralık ayında hayata geçirilen katalog uygulamasıdır.

• **Cazibe Merkezleri Kataloğu:** Bölgesel kalkınmanın desteklenmesi amacıyla; Cazibe Merkezleri Programı kapsamında bulunan illerde faaliyet gösteren üreticiler için oluşturulan katalog uygulamasıdır.

• **Tekno Katalog:** Yeniliği, yerliliği, girişimciliği ve teknoloji transferini desteklemek amacıyla teknokentlerde faaliyet gösteren yerli üreticiler için oluşturulan katalog uygulamasıdır.

Ayrıca, Sağlık Bakanlığı ile bağlı kurum ve kuruluşların sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde ihtiyaç duydukları ilaç ve tıbbi malzemeler **Sağlık Market** üzerinden karşılanmaktadır.

31/12/2021 tarihi itibarıyla;

- Genel Katalogda 481 firma 19.949 ürün,
 - KOBİ Kataloğunda 41 firma 3.011 ürün,
 - Cazibe Merkezleri Kataloğunda 16 firma 1.984 ürün,
 - Tekno Katalogda 91 firma 398 ürün,
 - Sağlık Markette 814 firma 133.728 ürün,
- yer almaktadır.

Tedarik usullerine göre alımlarımız bir önceki yıllla karşılaştırmalı olarak Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Tedarik Usullerine Göre Alımlar

TEDARİK USULÜ	2020 Tutarı (Bin ₺)	Oran	2021 Tutarı (Bin ₺)	Oran	Değişim
Stok	30.542	0,4%	22.803	0,1%	-25,3%
Müteferrik	3.008.342	35,4%	21.664.912	61,4%	620,2%
Katalog	5.459.214	64,2%	13.606.453	38,6%	149,2%
TOPLAM	8.498.098	100,0%	35.294.169	100,0%	315,3%

Tedarik usullerine göre tedarikçi sayılarımıza ilişkin detaylar Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Tedarik Usullerine Göre Tedarikçi Sayıları

Yıllar	Katalog	Müteferrik	Toplam ^(*)	Değişim
2019	484	747	1.120	
2020	626	629	1.126	0,5%
2021	1.073	560	1.516	34,6%

*Bir firma birden fazla tedarik usulünde tedarikçi olarak yer aldığından, her bir tedarik usulündeki firma sayıları toplamı, toplam firma sayısından fazla olmaktadır. **Firma sayıları ilgili yıl içerisinde ürün satışı gerçekleşen firmaları ifade etmektedir.

3.5.2. Satış Faaliyetleri ile Tedarikçi ve Müşteri İlişkileri

Genel Müdürlüğümüz satış faaliyetlerini, DMO Satış Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuata göre yürütmektedir.

Müşteri ihtiyaçları;

- Toplu olarak satın alınan ve depodan satışı yapılan **stok ürünleri**,
- Tedarikçi firmalarla yapılan dönemsel sözleşme ve protokollere dayalı olarak alım ve satımı yapılan **katalog ürünleri**,
- Stok ve katalog ürünleri dışında kalan ve müşterilerin talebi üzerine teknik şartname ve/veya marka/modele göre **müteferrik** yöntemle alım ve satımı yapılan **ürünler**,

ile karşılanmaktadır.

Bu suretle, söz konusu tedarik usulleri ve ürün çeşitleriyle müşterilerin Ana Statü kapsamındaki bütün talepleri mevzuat kapsamında karşılanmaktadır.

Tedarik usullerine göre satışlarımız Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Tedarik Usullerine Göre Satışlar

Tedarik Usulü	2020 Tutarı (Bin ₺)	Oran	2021 Tutarı (Bin ₺)	Oran	Değişim
Stok	46.829	0,5%	55.046	0,2%	17,55%
Müteferrik	3.144.012	35,4%	21.603.426	59,9%	587,13%
Katalog	5.684.302	64,0%	14.385.260	39,9%	153,07%
Toplam	8.875.143	100,0%	36.043.731	100,0%	306,1%

2021 yılı satışlarının ürün grupları ve tedarik usulleri itibarıyla dağılımı verileri Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. 2021 Yılı Satışlarının Ürün Grupları ve Tedarik Usulleri İtibarıyla Dağılımı

Sektörler	Katalog (Bin ₺)	Müteferrik (Bin ₺)	Stok (Bin ₺)	Toplam Satış Tutarı (Bin ₺)
Hastane Donanımı ve Tıbbi Cihaz	9.950.869	19.099.218		29.050.087
Araçlar	859.370	1.781.543		2.640.913
Bilişim Ürünleri	1.690.386	527.535		2.217.921
Mobilya Ürünleri	511.005	7.082		518.087
Dayanıklı Tüketim Ürünleri	267.795	113.708		381.504
Temizlik Malzemesi ve Ekipmanları	123.094	15.536		138.630
Akü Lastik	119.846	20.905		140.751
Tekstil Ürünleri	64.367	25.163	4	89.534
Kırtasiye Malzemesi	1.274	6.894	4	8.171
Akaryakıt	797.253	0		797.253
Diğer		5.843	55.038	60.881
TOPLAM	14.385.260	21.603.426	55.046	36.043.731

Tedarik usullerine göre satışı yapılan ürün sayıları ve müşteri dağılımlarına ilişkin veriler Tablo 9 ve Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Tedarik Usullerine Göre Ürün Sayıları

Yıllar	Katalog	Müteferrik	Stok	Toplam	Değişim Oranı (%)
2019	13.610	11.592	929	25.977	
2020	16.779	7.652	2.256	26.514	2,1%
2021	27.141	6.925	1.520	35.417	33,6%

(*) Aynı ürün birden fazla tedarik yöntemiyle tedarik edildiğinden her bir tedarik usulündeki ürün sayısı toplamı, toplam tedarik edilen ürün sayısından fazla olmaktadır. Tablodaki ürün sayıları satışı gerçekleşen ürünlere aittir.

Tablo 10. Tedarik Usullerine Göre Müşteri Sayıları

Yıllar	Katalog	Müteferrik	Stok	Toplam (*)	Değişim Oranı (%)
2019	4.376	1.646	482	4.787	
2020	5.460	1.177	989	6.113	27,7%
2021	7.712	1.258	887	8.193	34,0%

(*) Bir kamu kurumu birden fazla tedarik usulünde müşteri olarak yer aldığından her bir tedarik usulündeki müşteri sayısı toplamı, toplam müşteri sayısından fazla olmaktadır.

Bir önceki yıllla karşılaştırmalı olarak bütçe türlerine göre müşteri sayıları ve satışların bütçe türlerine göre müşteri kurumlara dağılımlarına ilişkin veriler Tablo 11 ve Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 11. Bütçe Türlerine Göre Müşteri Sayıları

BÜTÇE TÜRÜ	Yıl		Değişim
	2020	2021	
A) Merkezi Yönetim	4.384	6.038	%37,7
Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri	3.333	4.832	%45,0
Özel Bütçeli İdareler-Yüksek Öğretim Kurumları	613	639	%4,2
Özel Bütçeli Diğer İdareler	418	550	%31,6
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar	20	17	-%15,0
B) Mahalli İdareler	1.159	1.327	%14,5
1) Belediyeler	1.005	1.121	%11,5
a. Büyükşehir Belediyeleri	148	150	%1,4
b. Belediyeler	794	896	%12,8
c. Belediyeye Bağlı İdareler	63	75	%19,0
2) İl Özel İdareleri	78	79	%1,3
3) Mahalli İdare Birlikleri	46	92	%100,0
4) Bağlı İdareler	28	34	%21,4
Mahalli İdare Şirketleri	28	34	%21,4
5) Mahalle Yönetimleri	2	1	-%50,0
C) Sosyal Güvenlik Kurumları	134	155	%15,7
D) Kamu İktisadi Teşebbüsleri	220	317	%44,1
E) Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları	197	328	%66,5
F) Diğer Müşteriler	19	28	%47,4
Toplam	6.113	8.193	%34,0

Tablo 12. Satışların Bütçe Türlerine Göre Müşteri Kurumlara Dağılımı

(Bin ₺)			
BÜTÇE TÜRÜ	2020	2021	Değişim
A) Merkezi Yönetim	7.083.768	33.443.477	%372,1
Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri	5.495.905	29.664.803	%439,8
Özel Bütçeli İdareler-Yüksek Öğretim Kurumları	864.917	3.209.399	%271,1
Özel Bütçeli Diğer İdareler	679.688	546.119	-%19,7
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar	43.257	23.157	-%46,5
B) Mahalli İdareler	1.596.734	2.278.445	%42,7
1) Belediyeler	1.305.574	1.835.587	-%16,4
a. Büyükşehir Belediyeleri	311.530	482.842	%55,0
b. Belediyeler	764.705	1.091.424	%42,7
c. Belediyeye Bağlı İdareler	229.340	261.321	%13,9
2) İl Özel İdareleri	180.348	205.675	%14,0
3) Mahalli İdare Birlikleri	90.575	163.442	%80,4
4) Bağlı İdareler	18.044	72.816	%303,5
Mahalli İdare Şirketleri	18.044	72.816	%303,5
5) Mahalle Yönetimleri	2.193	925	-%57,8
C) Sosyal Güvenlik Kurumları	45.814	32.455	-%29,2
D) Kamu İktisadi Teşebbüsleri	93.855	172.280	%83,6
E) Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşları	43.644	90.185	%106,6
E) Diğer Müşteriler	11.329	26.890	%137,4
TOPLAM	8.875.143	36.043.731	%306,1

Elektronik Satış kapsamında yapılan stok ve katalog satışları e-Satış portalı üzerinden yürütülmektedir. Müşteriler; portal üzerinden ürünlere hızlı bir şekilde erişebilmekte, istenilen özellikteki ürünleri çeşitli arama kriterlerine göre sorgulayabilmekte, benzer nitelikteki ürünleri teknik özellikler ve fiyat yönünden mukayese edebilmekte, tercih edilen ürünleri sepete ekleyebilmekte ve elektronik sipariş verebilmektedir.

Onay verilen siparişler aynı gün içerisinde ilgili tedarikçiye sipariş geçilmekte ve işlemlerin daha hızlı yürütülmesi sağlanmaktadır. Tedarikçilerden alınan tutar indirimleri elektronik ortamda talepte bulunan müşterilere yansıtılmaktadır.

E-Satış portalı üzerinden, yaklaşık olarak 20 bin ürüne (stok ve katalog ürünleri) ulaşılabilmekte ve bu ürünlerin elektronik ortamda satışı yapılabilmektedir. Elektronik satış müşteri ve sipariş sayıları ile sipariş tutarları bir önceki yıllara karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 13. E-Satış Müşteri, Sipariş Sayıları ve Sipariş Tutarları

	2020	2021	Değişim(%)
Müşteri Sayısı (Adet)	4.736	4.821	1,8%
Sipariş Sayısı (Adet)	24.316	23.133	-4,9%
Sipariş Tutarı (Bin ₺)	1.898.899	2.944.265	55,1%

Elektronik satış sipariş tutarlarının tedarik usullerine göre dağılımı bir önceki yıllara karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 14. E-Satış Sipariş Tutarlarının Tedarik Usullerine Göre Dağılımı

Satış Tipi	Sipariş Tutarı (Bin ₺)		Değişim (%)
	2020	2021	
Katalog	1.895.185	2.939.617	55,1%
Stok	3.714	4.648	25,2%
Toplam	1.898.899	2.944.265	55,1%

Tablo 15. Ürünler İtibarıyla e-İhale Sipariş Sayısı ve Tutarları

E-İhaleler	Sipariş Sayısı (Adet)	Sipariş Tutarı (₺)
İlaçlar	143.976	4.500.242.524
Nükleer Ürünler	152	52.450.305
Tıbbi Cihaz ve Sağlık Ürünleri	380.041	3.820.211.467
Toplam	524.169	8.372.904.296

3.5.3. Üretim Faaliyetleri

Genel Müdürlüğümüzün dizgi, kalıp, baskı ve cilt işleri ile zarf, klasör, ataş ve toplu iğne imalatı çalışmaları Basım İşletme Müdürlüğümüz tarafından yerine getirilmektedir.

Müdürlük, kuruluşundan 2007 yılına kadar Genel Müdürlüğümüze bağlı, müessese statüsünde faaliyet göstermekteyken, 2007 yılında DMO Ana Statüsü'nün yürürlüğe girmesiyle birlikte İşletme Müdürlüğüne dönüştürülmüştür.

Eylül 2011 tarihine kadar İstanbul'da faaliyet gösteren Müdürlüğün taşınmazları Özelleştirme Yüksek Kurulu kararları uyarınca özelleştirme kapsamında devredilmiştir. Bu nedenle, İşletme Müdürlüğümüz faaliyetlerini Ekim 2011 tarihinden itibaren Kocaeli/Gebze'de yürütmektedir.

Müdürlük; 2017 yıl sonuna kadar baskı, cilt, klasör ve toplu iğne & ataş atölyeleriyle üretim yapmaktayken 2017 yılında alınan Yönetim Kurulu kararı gereği toplu iğne ve ataş atölyesinin çalışmalarına son verilmiştir. Atölyede yer alan 5 adet toplu iğne makinesi kayıtlardan çıkarılarak tasfiye edilmiş, 1 adet ataş makinesi ise klasör atölyesine devredilmiştir.

Basım İşletme Müdürlüğü üretim faaliyetleri; baskı, cilt ve klasör atölyelerinde yürütülmektedir.

Baskı Atölyesi

2021 yılında baskı atölyesinde ofset sistemli (4) adet tabaka, (1) adet ofset sistemli rotatif, (3) adet bilgisayar formu üreten ofset sistemli sürekli form baskı makinası ile çok nüshalı baskılı/baskısız bilgisayar formlarının harmanlanmasında kullanılan (6) adet harman makinesi kullanılarak; kalıp ve dizgi işleri, basım işleri ve zarf imalatı işleri yapılmıştır.

Cilt Atölyesi

Baskı atölyesinde üretilen yarı mamul halindeki formların (föy, blok, koçan, defter, karne vb.) mamul hale getirilmesi işleri ile bilgisayar formlarının ambalajı cilt atölyesinde yapılmaktadır.

Klasör Atölyesi

Klasör atölyemizde 2021 yılında klasör atölyesinde 196.242 adet muhtelif boyutlarda mekanizmalı klasör, 144.375 adet arşiv kutusu olmak üzere toplamda 340.617 adet klasör ve arşiv kutusu üretimi gerçekleştirilmiştir.

Gerçekleşen üretimin 196.242 adet mekanizmalı klasörden 119.422 adedi Ofisimizin stok ve satış ihtiyacı olarak maliyeti üzerinden Eskişehir Bölge Müdürlüğümüze çıkışı yapılmış, 77.270 adedi ise işletmemizce çeşitli müşteri dairelere satışı gerçekleştirilmiştir.

Klasör üretiminin hedeflenen program miktarına göre düşük gerçekleşmesi, genelde kamu kurul ve kuruluşlarının klasör kullanımının azalması yanında Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne

bağlı Tapu Müdürlüklerinin mekanizmalı klasör yerine arşiv kutusunu ikame etmelerinden kaynaklanmıştır. İşletmemizce 2019 yılında üretilerek bu müşteri grubuna satışı gerçekleştirilen 1.142.100 adet arşiv kutusunun 2020 yılında da kullanmaya devam etmeleri nedeniyle, 2021 yılında 144.375 adet arşiv kutusu, 77.270 adet mekanizmalı klasör siparişi alınmış olup, yıl içerisinde İşletmemizce üretimi ve satışı gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, Genel Müdürlüğümüzün 2020 yılı için İşletmemizden alımını öngördüğü 580.000 adet muhtelif mekanizmalı klasör siparişinden talep yetersizliği nedeniyle 196.242 adedi üretilmiştir.

Devlet Malzeme Ofisi Basım İşletme Müdürlüğünün atölyeler itibariyle üretim ve maliyet durumu bir önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak Tablo 16'da gösterilmiştir.

Tablo 16. Atölyeler İtibariyle Üretim ve Maliyet Durumu

Atölyeler	Birim	2020		2021	
		Üretim Miktarı	Tutarı (₺)	Üretim Miktarı	Tutarı (₺)
KLASÖR ATÖLYESİ					
Klasör+Arşiv Kutusu Üretimi	Adet	481.182	4.444.135	340.167	4.545.743,41
BASKI ATÖLYESİ					
Matbua+ Zarf Üretimi	m ²	19.429.323	16.816.568	17.715.041	22.076.902,33
CERRAHİ MASKE	Adet	103.931.174	12.478.078,15	78.115.700	9.879.616,71
Toplam			33.738.781,32		36.502.262,45

2021 yılı üretim bilgileri bir önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak Tablo 17'de gösterilmiştir.

Tablo 17. Basım İşletme Müdürlüğü Üretim Bilgileri

Üretim türü	Makine adedi	Ölçü	2020 Gerçekleşen	2021	
				Program	Gerçekleşen
Baskı Atölyesi					
Elektronik Dizgi	2	cm2	162.526	220.000	183.362
Ofset Kalıbı	1	Adet	1.623	2.000	1.592
Baskı Makineleri		(70x100 cm)			
T.Ofset	1	(Bin adet)	116	880	345
M.Ofset	1	"	175	3.488	22
N.Ofset	1	"	214	3.488	75
S.Ofset	1	"	0	0	1.138
Tabaka Ofset Toplamı	5	"	505	7.856	1.580
Optiforma	1	"	7.277	6.718	6.693
Continuous Form	3	"	16.804	24.632	13.589
Rotatif Toplamı	4	"	24.081	31.350	20.282
Baskı Makineleri Toplamı	9	"	24.586	39.206	21.862
Zarf İmal Makinesi	1	Adet	29.952.000	52.320.000	32.832.000
Baskı Atölyesi Toplam Çalışma Saati		Saat	7.176	13.088	6.274
Cilt Atölyesi					
Föy		Bin Adet	33.904	43.600	34.654
Blok		Adet	120	87	234.450
Koçan		"	32	44	12.180
Defter		"	0	0	0
Karne		"	0	0	0
Sürekli Form		Bin Adet	40.640	264.000	64.535
Cilt Atölyesi Toplam Çalışma Saati		Saat	14.900	10.464	11.818
Klasör Atölyesi	5				
Mekanizmalı Dar Klasör		Adet	92.310	150.000	67.570
Mekanizmalı Geniş Klasör		"	388.872	400.000	128.672
Arşiv Kutusu		"	4.875	0	144.375
Bağlı Klasör (PVC Kaplamalı)		"	12.960	0	0
Klasör Üretim Toplamı		"	499.017	550.000	340.617
Ataş Makinesi		Bin Adet	0	0	
Klasör Atölyesi Toplam Çalışma Saati		Saat	2.757	2.566	2.280
Klasör İmal Makinesi	1	"	678	733	420
Taslak ve Kaplama Makinesi	2	"	924	825	1.164
Etiket Makinesi	1	"	0	0	0
PVC Cep Kaynaklama Makinesi	1	"	546	458	430
Metal Bant Çakma Makinesi	1	"	609	550	266
Ataş Makinesi Çalışma Saati	1	"	0	0	0

(* Tablo sadece Basım İşletme Müdürlüğüne yapılan üretim bilgilerini içermekte olup, fason üretim bilgilerini içermemektedir.

3.5.4. Kalite Kontrol Faaliyetleri

Devlet Malzeme Ofisi kalite kontrol faaliyetlerini; kamu yararı gözetilerek, kamu kaynaklarının etkin ve verimli bir biçimde kullanılması, savurganlığın önlenmesi, malzemelerin standart ve kalitesinin azami ölçüde sağlanması ilkeleri doğrultusunda yürütmektedir.

Tablo 18'de gösterilen kalite kontrol faaliyetleri kapsamında yapılan, ara denetim, denetim ve tesellüme esas kabul muayeneleri kalite kontrol faaliyetlerimizin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının katalog kapsamındaki taleplerine binaen tedariki gerçekleştirilen malzemelerin (hastane malzemesi, büro mefruşatı, büro makineleri, bilişim, tekstil malzemeleri vb. ürün gruplarında yer alanlar) denetim işlemleri, ürünün tesliminde müşteri dairelerce yapılmaktadır. Ancak, bu malzemeler, gerekli görülen durumlarda, Genel Müdürlüğümüzce gerek üretim sırasında, gerek teslimattan önce ve gerekse teslimat sonrasında, tedarikçi firmalarca Ofisimize tevdi edilen ürün bilgi formu ve ilave özelliklere uygunluğu yönünden denetlenerek, müşteri dairelerin talep etmiş olduğu malzemenin öngörülen kalitede tam, sağlam ve çalışır şekilde teslim edilmesi sağlanmaktadır.

Satın alınan iş makineleri, üst yapılı taşıtlar ve ihtiyaç sahibi kurumun isteğine bağlı olarak standart taşıtlar, teknik şartnamelerine ve sipariş şartlarında belirtilen özelliklerine uygunluğu ve üst yapı fonksiyonları yönünden denenmek ve test edilmek suretiyle kabul muayene işlemleri yapılmaktadır.

Stoklarımızda mevcut tüm malzemenin alımında malın kabulüne esas tesellüm muayeneleri yapılmakta ve bu malzemeler teknik şartnamelerine uygunluğu onaylandıktan sonra satışa sunulmaktadır. Ayrıca teklif edilen malzemenin ihale dokümanında belirtilen özelliklere uygunluğunun kontrolü yapılmaktadır.

İmalat süreci gerektiren alımlarda geri dönüşü olmayan hataların ortaya çıkmasını önlemek, imalat tamamlandıktan sonra teslim süresinde gecikmelere yol açmamak ve hataların zamanında giderilmesini sağlamak amacıyla imalat tamamlandıktan sonra kontrol imkânı olmayan durumlar için malın ihale dokümanında belirtilen nitelik, nicelik, kalite ve özelliklere uygun olarak üretilip üretilmediğinin tespiti için de ara denetim yapılmaktadır.

İhtiyaç sahibi kurumlardan gelen talepler doğrultusunda şikâyetler yerinde incelenerek durum tespiti yapılmaktadır.

Kataloğa veya stoklara alınması düşünülen ürün gruplarına ilişkin günün şartlarına ve gelişen teknolojiye göre teknik değerlendirme yapılmakta ve önerilerde bulunmaktadır.

Ürün bilgi formu değişiklikleri ile ilgili görüş bildirilerek ürün kalitesinin artırılması sağlanmaktadır.

Mevcut literatür (ilgili mevzuat, standartlar vb.), piyasa üretimleri ve gelişen teknolojiler takip edilerek DMO teknik şartnameleri hazırlanmakta ve gerektiğinde günün şartlarına göre revize edilmektedir.

2021 yılı kalite kontrol faaliyetlerine ilişkin bilgiler Tablo 18’de gösterilmiştir.

Tablo 18. 2021 Yılı Kalite Kontrol Faaliyetlerine İlişkin Bilgiler

MALZEME GRUPLARI	Muayene Bilgileri					Kontrol Çalışmaları		Teknik Şartname Çalışmaları	
	Parti Rapor Sayısı	Malzeme Çeşidi	Ret	Kabul	Ret Oranı	Teklif İnceleme Sayısı	Ara Denetim Sayısı	Yeni Şartname Hazırlama	Revizyon
Kağıt--Karton--Kırtasiye (Stok - Katalog Malzemeleri)	25	25	5	20	20,0%	178	-	1	-
Temizlik Malzemesi (Katalog Malzemeleri)	21	21	6	15	28,6%	787	-	-	-
Tekstil Malzemesi (Katalog Ürünleri)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Büro Malz. ve Mak. (Stok Malzemeleri)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Büro Malz. ve Mak. (Katalog Ürünleri)	1.098	1.800	28	1.772	1,6%	-	-	-	-
Büro Mef. ve Hast. Malz. (Katalog Ürünleri)	2.145	10.333	387	9.946	3,7%	-	-	-	-
Nakil Vasıtaları	1.793	4.192	324	3.868	7,7%	-	-	1	-
TOPLAM	5.082	16.371	750	15.621	4,6%	965	-	2	-

Tablonun tetkikinden de görüleceği üzere;

- Kâğıt-karton-kırtasiye malzemesi, temizlik malzemesi, tekstil malzemesi, büro makine ve malzemesi, büro mefruşatı ve hastane malzemeleri ve nakil vasıtaları ile ilgili olarak 16.371 malzeme çeşidi için 5.082 adet muayene raporu düzenlenmiştir.

- 965 adet teklif inceleme raporu, 2 adet yeni şartname düzenlenmiştir.

3.5.5. 2021 Yılında Yürütülen Önemli Çalışmalar

Genel Müdürlüğümüzün yürüttüğü temel faaliyetlerinin yanında, Onuncu Kalkınma Planı ve Öncelikli Dönüşüm Programı gibi makro politika belgelerinde Genel Müdürlüğümüz sorumluluğuna verilmiş eylemler ile 2020-2024 Dönemi Stratejik Planı'nda yer alan amaç ve hedefler doğrultusunda 2021 yılında yürütülen önemli çalışmalara aşağıda yer verilmiştir.

Topulaştırılmış Alım Yaklaşımının Hayata Geçirilmesi

Sağlık Market

Sağlık Bakanlığı ile bağlı kurum ve kuruluşların sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde ihtiyaç duydukları ilaç ve tıbbi malzemelerin, kaynakların etkin, verimli ve daha hızlı bir şekilde Genel Müdürlüğümüz aracılığıyla temin edilmesi amacıyla, 19/01/2018 tarihinde Sağlık Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı himayelerinde Genel Müdürlüğümüz arasında "Tedarik İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır.

İşbirliği Protokolü kapsamında, Sağlık Bakanlığının ihtiyaç duyduğu ilaç ve tıbbi malzemenin, çerçeve anlaşma imzalanan tedarikçiler arasında elektronik ihaleler yapılmak suretiyle gerçekleştirilmesi amacıyla "Sağlık Market" uygulaması çalışmaları başlatılmıştır.

Bu çerçevede;

- Hızlı bir satın alma modeli ile kesintisiz sağlık hizmeti sunumuna katkı sağlamak,
- Toplu alımlar yapılması yerine sık sık alımlar yaparak sağlık tesislerindeki stoklama süresini kısaltmak,
- Tedarikçilere daha kısa sürede ödeme yapılarak borçluluk vadesini kısaltmak,
- Benzer ihtiyaçlar için ortaya çıkan yöntem ve fiyat farklılıklarını ortadan kaldırmak suretiyle bütçe tasarrufu sağlamak,
- Aynı ihtiyacı karşılayacak olan ürünler için kalite standardı oluşturabilmesini sağlamak,
- Sağlık tesislerinde söz konusu süreçlerde görevli personelin daha etkin ve verimli şekilde istihdam edilmesini sağlamak,

hedeflenmiştir.

Tedarik İşbirliği Protokolü kapsamında çalışmalarına başlanan Sağlık Market uygulaması, ilk etapta tıbbi malzemeler için 12/10/2018 tarihinde hayata geçirilmiştir.

Ayrıca Sağlık Market; tüm prosedür ve süreçleri ile kamunun yenilikçi ve gelişen yapıdaki iki farklı kurumunun ortak akıl ile tamamen elektronik ortamda yürüttükleri bir uygulamadır. Her alım döneminde önemli tasarruflar sağlanması beklenen Sağlık Market'in yazılım altyapısı ise iki kurumun öz kaynaklarıyla kendi mühendislerince entegre bir ortamda geliştirilmiştir.

COVID-19 aşısı başta olmak üzere çeşitli aşular, çeşitli ilaçlar, tanı kitleri gibi çeşitli ürünlerin de temini DMO aracılığıyla yapılmıştır.

Sağlık Bakanlığına bağlı tüm hastaneler ile üniversitelerin Sağlık Markete dahil edilme süreci tamamlanmıştır.

Ayrıca, firmaların kamuya tedarik etmiş olduğu ilaç ve tıbbi malzemelerin ödemeleri düzenli hale getirilerek özellikle sağlık alanındaki alımlarda ödeme disiplini sağlanmıştır. Sağlanan bu ödeme disiplini ile ödeme vadeleri 90 gün olarak standart hale getirilmiş böylelikle sektörde yer alan firmalar, mali riskleri minimize edilerek tedarik hizmetlerini artırmaları için gerekli yatırımları

yapabilmeleri yönünde cesaretlendirilmiştir.

2021 yılında DMO üzerinden yapılan toplam sağlık alımları 28,42 milyar TL olup, merkezi alımın sağladığı avantajlar ile ortalama %41 oranında tasarruf elde edilmiştir. Bu süreçte yaklaşık 542 Bin adet ihale yapılmıştır.

Diğer taraftan, 11. Kalkınma Planı'nda, "**587.2 Sağlık market çalışmaları kapsamında; sağlık tesislerinde özellikle sık tüketilen ve temininde güçlük yaşanan malzeme gruplarında alternatif alım yöntemleri ile edinme maliyetleri düşürülecektir.**" şeklinde politika tedbirine yer verilmiş olup, bu çerçevede çalışmalar yürütülmeye devam edilecektir.

Akaryakıt Alımları

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü, Merkezi Satınalma Kurumu olarak 5018 sayılı Kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan akaryakıtın tedariki amacı ile Finansal Aracılık Hizmeti faaliyetine başlamıştır. Bu sayede, toplu alımların sağlayacağı avantajlardan azami ölçüde yararlanılması ve yüksek düzeyde tasarruf sağlanmasının yanı sıra; kamu kurumlarına kaliteli, hızlı ve standart bir hizmet verilmesi amaçlanmaktadır.

Akaryakıt tedarikine ilişkin Finansal Aracılık Hizmeti ile;

- Kamu kurum ve kuruluşlarının toplu alımlar ile sağlanacak indirimlerden azami ölçüde faydalanması,
 - Kamu alımlarında tasarruf sağlanması,
 - İşlemlerin tek bir sistemden yürütülmesi ile sürecin şeffaf, basit ve tüm kurumların faydalanabileceği şekilde standardize edilmesi,
 - Hızlı ihale ve tedarik süreçleri ile kamu hizmetlerinin aksatılmadan yürütülmesine katkı sağlanması,
 - Kurumların tedarik, faturalama ve ödeme süreçlerinin kolaylaşması ile iş yükünün azaltılması,
- hedeflenmektedir.

Bu çerçevede, "DMO Akaryakıt Alımına Ait Ticari Şartname ve Ekleri ile DMO Akaryakıt Alımına Ait Teknik Şartname" hazırlanarak yürürlüğe konulmuş olup, 2020 yılından itibaren kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan akaryakıtın tedarikine başlanılmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan akaryakıtın toplu olarak tedariki amacı ile yapılan ihale sonucunda akaryakıt pompa satış fiyatı üzerinden %11,37'lik indirim alınarak bu oranda tasarruf sağlanmıştır. 16/12/2021 tarihinden itibaren ise bu oran %15,28 olarak uygulanmıştır.

Öte yandan; 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa, 15/04/2022 tarihli ve 31810 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7394 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 19 uncu maddesi ile "Ek fiyat farkı veya sözleşmelerin feshi"ni düzenleyen Geçici 6'ncı madde eklenmiş ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin esaslar, 13/05/2022 tarih ve 31834 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5546 Karar Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulmuştur.

Bu kapsamda, yüklenici firma tarafından sözleşmenin feshi için yapılan başvuru uygun görülmüş olup, yeniden yapılan ihale sonucunda yeni indirim oranı %4,16 olarak gerçekleşmiştir.

Diğer taraftan, Devlet Malzeme Ofisi'nin finansal aracılık hizmeti kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarının akaryakıt tedarik süreçlerini elektronik ortamda yönetebilecekleri **Kamu Akaryakıt Taşı Otomasyon Sistemi (KamuTOS)** devreye alınmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşları müşteri e-üyeliklerine giriş yaparak erişebilecekleri KamuTOS uygulaması ile ana sayfadan akaryakıt tüketim bilgileri özet raporlarını, Filo Yönetimi sekmesinden kayıtlı taşı bilgilerini, Raporlar sekmesinden akaryakıt tüketim bilgisi raporlarını görüntüleyebileceklerdir.

Taşı Kiralama

Kamu kurum ve kuruluşlarının taşı ve iş makinesi kiralama hizmetine yönelik ihtiyaçlarının tek elden ve topluca tedarik edilmek suretiyle elde edilecek uygun maliyetler sayesinde; kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmasına katkıda bulunmak amacı ile taşı kiralama faaliyetine 2017 yılında başlanılmıştır.

Öte yandan, 18.12.2020 tarih 2020-465 sayılı ve 23.12.2020 tarih ve 2020-487 sayılı 18.12.2021 ve 23.12.2021 tarihinde sona eren, 1 yıl süreli taşı kiralama protokolü sözleşmeleri ile 3 farklı modeldeki taşı için anlaşma sağlanarak merkezi alım kapsamında e-satış portalı üzerinden kamu kurum ve kuruluşlarının hizmetine sunulmuştur.

Tekno Katalog

11. Kalkınma Planı'nda, **"322.12. Devlet Malzeme Ofisi tarafından yürütülmekte olan Tekno Katalog uygulaması geliştirilecek ve kataloğa giren ürünlere ilave destekler sağlanacaktır."** şeklinde politika tedbirine yer verilmiştir.

Kamu alımları yoluyla; yeniliği, yerliliği, girişimciliği, teknoloji transferini destekleyen ve girişimcileri satış odağında bir araya getiren Tekno Katalog Platformunun geliştirilmesi ile girişimcilerin ticarileşme ve markalaşma süreçlerine katkı sağlanması, kataloğa giren ürünler için mevcut teşvik modellerinin entegrasyonunun sağlanması, yeni teşvik modelleri ve destek mekanizmalarının geliştirilmesi, Yerli-Milli Ürünler lehine farkındalık oluşturulması, ihracatı destekleyecek bir kamu alım sistemi oluşturulması amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda, teknokentlerde ve üniversitelerde tanıtım toplantıları düzenlenmiş ve girişimcilere çeşitli eğitimler verilmiştir.

COVID-19 Pandemi Süreci ve DMO

Kamu kurum ve kuruluşlarının COVID-19 tedbirleri kapsamında çeşitli tıbbi malzeme ihtiyaçlarını karşılamak üzere tedarikçi firmalara hibe karşılığı ihracat izni verilmiştir. Bu uygulama ile yaklaşık 2,2 Milyar adet maske, 17 Milyon adet tulum-önlük, 5,9 Milyon adet eldiven, 620 Bin adet koruyucu gözlük dağıtımı gerçekleştirilmiştir (Sağlık Bakanlığı, Valilikler, Emniyet Genel Müdürlüğü, Üniversite Hastaneleri, Diğer Kamu kurum ve Kuruluşları). Söz konusu uygulama **16/07/2021** itibarıyla sona ermiştir.

Diğer taraftan, pandemi sürecinde;

- COVID-aşı müzakereleri ve sözleşmeleri yapılmış (Sinovac: 100 Milyon, Biontech 120 Milyon, Sputnik 50 Milyon, Turkovac 30 Milyon),
- Kurulan Sahra Hastanelerinin tıbbi malzeme ve cihaz ihtiyacı 20 günde karşılanmış,
- COVID-19 tanı kitleri önemli tasarruf oranları ile alınmış,
- COVID-19 tedavisinde kullanılan favipiravir ilacı temin edilmiş,

- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne (KKTC) COVID-19 tanı kiti, 100 yataklı hastane tefrişatı ve 5 adet sağdan direksiyonlu ambulans alımı yapılmış, olup, 2022 yılında da çalışmalar sürdürülecektir.

Yerli COVID-19 Aşısı TURKOVAC'a DMO Aracılığıyla Alım Garantisi Sağlanması

İlaç, aşı, medikal malzeme başta olmak üzere sağlık alanında ve ülkemizin kalkınmasına katkı sağlayacak ileri teknoloji yatırımlarına DMO tarafından alım garantisi sağlanması amaçlanmaktadır.

Yerli ve milli ürünlerin kamu alımları yoluyla desteklenmesi kapsamında yerli COVID-19 aşısı TURKOVAC'a 30 Milyon dozluk alım garantisi sağlanmış olup, aşılardan teslimat süreçleri aşamalı olarak devam etmektedir.

Tablet Bilgisayar Alımı

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uzaktan eğitim sürecinde öğrenciler arasında eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanabilmesini teminen FATİH Projesi kapsamında ihtiyaç sahibi öğrencilere tablet bilgisayar dağıtımına karar verilmiştir. Söz konusu tabletlerin tedarik edilmesi amacıyla Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü ile Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü arasında **09.10.2020** tarihinde "**Tablet Bilgisayar Alımı Protokolü**" imzalanmıştır.

Bu kapsamda Genel Müdürlüğümüze başvuruda bulunan firmalarla, teklif edecekleri ürünler arasında aranan şartları sağlayanlar ile 1 yıl süreli "**MEB-Fatih Projesi Tablet Bilgisayar Çerçeve Anlaşması**" imzalanmıştır.

Bu çerçevede 2021 yılı içerisinde DMO aracılığıyla yaklaşık **600 bin adet tablet bilgisayar** temin edilmiştir.

Kamu Kaynakları ile Üretilen Ürünlerin DMO Üzerinden Temini

Türkiye'nin merkezi satın alma kurumu Devlet Malzeme Ofisi (DMO) kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçlarını büyük ölçüde iç piyasadan tedarik ederek yerli üretime katkıda bulunmakta olup, DMO'nun satışa sunduğu ürünler arasında kamu kurum ve kuruluşlarının ürünleri de yer almaktadır. Böylece DMO kamudan alıp yine kamuya satış yaparak kamu bütçesine önemli bir tasarruf sağlamakla birlikte kamu kurumlarının ürettiği ürünlerin ticarileşmesine de yardımcı olmaktadır.

Bu kapsamda,

- Eti Maden'in Boron doğal mineralli temizlik ürünleri,
- 12 çadır çeşidi ile Kızılay çadırları,
- Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) tarafından üretilen radyofarmasötikler,
- Askerî Elektronik Sanayi A.Ş. (ASELSAN), Hava Elektronik Sanayii A.Ş. (HAVELSAN) ve ULAK Haberleşme A.Ş. tarafından üretilen çeşitli ürünler,

DMO e-Satış Portalı üzerinden satışa sunulmaktadır.

Yerli Otomobil

27/12/2019 tarihli ve 30991 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1945 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının alım garantisi uygulamasını düzenleyen 7. maddesinde DMO tarafından 31/12/2035 tarihine kadar kademeli olarak 30 bin adet elektrikli otomobil alınacağı belirtilmektedir.

DMO ile Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret A.Ş. (T.O.G.G.) arasında 17 Mart 2020 tarihinde bir protokol imzalanmıştır. İlk alım 2023 yılında "C-SUV" modelinden **500 adet** olmak üzere 2035 yılı sonunda: **9.500 adet C-SUV, 15.750 adet C-Sedan ve 4.750 adet C-MPV/VAN** modellerinden toplam **30.000 adet** elektrikli otomobil alınması öngörülmüştür.

Kısmi Faturalama Uygulaması

Farklı ürün gruplarının tek bir ihalede temin edildiği alım süreçlerinde tedarikçilere yapılacak ödemelerin tüm gruplarının teslimatının beklenmesi yerine her bir ürün grubunun teslimatı tamamlandıkça diğerleri beklenmeksizin ödemesi yapılarak ödeme süreçleri hızlandırılmış olup, kısmi faturalama uygulaması hayata geçirilmiştir.

Kısmi faturalamaya geçilerek Genel Müdürlüğümüz tedarikçilerine ürün teslimatlarını müteakip yapılan ödeme süreçlerinin hızlandırılması ile piyasa likiditesinin hızlandırılmasına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Sözkonusu uygulama ile sağlık ürünlerindeki faturalama süreçleri hızlandırılarak temin edilen sağlık ürünlerinin hizmete sunumundaki aksaklıklar da giderilmiştir.

Orman Genel Müdürlüğü Toplu Yangın Lojistik Aracı Alımı

2021 yılında Orman Genel Müdürlüğü ihtiyacını karşılamak amacıyla alımı yapılan 10 adet yangın lojistik aracında, şasi araçlarda liste fiyatlarından % 14 indirim alınarak yaklaşık 1.1 milyon TL tasarruf sağlanmıştır.

Sağlık Bakanlığı Toplu Ambulans Alımı

2021 yılında Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ihtiyacını karşılamak amacıyla yapılan ihale sonucunda 61 adet 4x2 ve 36 adet 4x4 olmak üzere toplam 97 adet ambulans alımında, yaklaşık maliyete göre yaklaşık olarak % 33 indirim alınarak yaklaşık 14.6 milyon TL tasarruf sağlanmıştır.

Dijital Dönüşüm Çalışmaları

2016 yılında İş Zekâsı Uygulaması ile verilerin analitik yöntemlerle daha kolay yorumlanabilmesi ve raporlanarak karar destek sistemine sunulması hedeflenmiş ve bu çerçevede, Oracle veri tabanı üzerinde bir şema oluşturularak semantik bir katman tasarlanmış, oluşturulan dashboardlar ile üst yönetimin anlık, tutarlı ve anlamlı verilere ulaşması sağlanmıştır.

Mevcut iş süreçleri analiz edilmek suretiyle 2007 yılından beri kullanılan E-Satış Portalı'nın yeni sürümüne geçiş tamamlanmış ve 2018 yılında kullanıma açılmıştır.

2018 yılında e-dönüşüm kapsamında, "belli istekliler arasında e-ihale, yeni e-satış projesi, online katalog, sağlık market, e-fatura" uygulamaları hayata geçirilmiştir. 2019 yılında bütünsel e-tedarik sistemine geçilmesi ve tüm paydaşlar açısından süreç yönetiminin daha iyi duruma getirilmesi, ihalelerde şeffaflık, hız ve rekabetin artması yönünde çalışmalar yapılmıştır. Ayrıca, Sağlık Bakanlığı ile bağlı kurum ve kuruluşların sağlık hizmeti sunumlarının yürütülmesinde ihtiyaç duydukları ilaç ve tıbbi malzemelerin, elektronik ortamda yapılan ihalelerle temini sağlanmıştır.

Toplu ve merkezi alımların etkinliğinin artırılması için tüm süreçlerin şeffaf ve dijital bir altyapı üzerinde yönetilmesi ve bu kapsamda robotik otomasyon sistemleri, tematik arama motorları ve büyük veri başta olmak üzere dijital imkanlardan faydalanılarak e-işlemlerin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Üst Politika Belgeleri ve Önemli Mevzuat Değişiklik Çalışmaları

11. Kalkınma Planı ve 2021 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı

On Birinci Kalkınma Planı 23/07/2019 tarihli ve 30840 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup, Genel Müdürlüğümüzün sorumlu ve ilişkili kuruluş olarak yer aldığı politika ve tedbirler:

- **322.12.** Devlet Malzeme Ofisi tarafından yürütülmekte olan Tekno Katalog uygulaması geliştirilecek ve kataloğa giren ürünlere ilave destekler sağlanacaktır.
- **377.3.** DMO’nun tedarik ettiği makine ve teçhizat ürünlerinde yerli ürünlerin payı artırılabilecektir.
- **260.5.** Kamu yatırım harcamalarında tasarruf sağlamak üzere kamu ihale ve sözleşme süreçleri iyileştirilerek rekabet artırılabilecektir.
- **260.6.** Taşıt Kanunu, taşıt yönetiminde etkinlik ve verimliliği gözeterek şekilde güncellenecektir.
- **587.2.** Sağlık market çalışmaları kapsamında, sağlık tesislerinde özellikle sık tüketilen ve temininde güçlük yaşanan malzeme gruplarında alternatif alım yöntemleri ile edinme maliyetleri düşürülecektir.

şeklindedir.

Diğer taraftan Kalkınma Planı çerçevesinde hazırlanan **2021 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı**, 27/10/2020 tarihli ve 31287 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olup, yukarıda yer alan politika tedbirleri çerçevesinde yürütülecek faaliyet ve projelere **Yıllık Program’da** yer verilmiştir.

2021 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında:

- TÜBİTAK ile işbirliği kapsamında Uygulayıcı Kuruluşlarla Farkındalık Semineri ve BiGG’ten Pazara Mentörlük Eğitimlerine devam edilecektir.
- Savunma Sanayii Başkanlığı - Siber Güvenlik Kümelenmesi işbirliği kapsamında kümelenme firmalarına yönelik tanıtım ve eğitim faaliyetlerine devam edilecektir.
- Başta yerli siber güvenlik ürünlerinin kamuda kullanımının yaygınlaştırılmasını sağlamak amacıyla Akıllı Satınalma Modelleri geliştirilecektir.
- KOSGEB, Kalkınma Ajansları, Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğü, Milli Teknoloji Genel Müdürlüğü gibi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kurum ve kuruluşları ile işbirliği çalışmaları yürütülecektir.
- Tekno Katalog'a dahil olan firmalar; Siber Güvenlik Çözümleri, Akıllı Ulaşım Çözümleri, Su Yönetimi Çözümleri, Enerji Verimliliği Çözümleri, Sağlık Yazılımı Çözümleri, Tıbbi Cihaz Çözümleri, Pandemi Çözümleri, Güvenlik Ürünleri Çözümleri ve Diğer Yazılım ve Yerli Ürün Çözümleri başlıklarında gruplanacak ve bu firmaların ilgili müşteri dairelere yönelik farkındalık çalışmaları yapmaları desteklenecektir.
- DMO katalog sistemindeki ürün satışı gerçekleşen yerli makine tedarikçi sayısı artırılabilecektir.
- DMO katalog sistemindeki satışı gerçekleşen yerli makine sayısı artırılabilecektir.
- 2020 yılında belirlenen öncelikli alt makine sektörlerinde üretici olan firmalar ile yerli ürün odaklı eğilimin arttırılabilmesi adına farkındalık toplantıları yapılacak ve ilgili firmaların DMO katalog sistemine dâhil edilebilmeleri için bilgilendirme materyalleri düzenlenerek firmalara iletilecektir.

faaliyetlerine yer verilmiş olup, bu faaliyetlere ilişkin gerçekleşme durumları çeyrekler halinde **Cumhurbaşkanlığı Plan Program İzleme Değerlendirme Sistemi (CPPİDS)** üzerinden

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'na gönderilmiştir.

Diğer taraftan, Kalkınma Planı çerçevesinde hazırlanan 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı, 25/10/2021 tarihli ve 31639 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Yeni Ekonomi Programı 2021-2023 (Orta Vadeli Program)

Yeni Ekonomi Programı 2021-2023 (Orta Vadeli Program) 29/09/2020 tarihli ve 31259 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, Genel Müdürlüğümüz ile ilgili olarak "4.KAMU MALİYESİ" bölümünde;

- Devlet Malzeme Ofisi'nin ülke kalkınmasında ihtiyaç duyulan kamu alım politikalarını destekleyen uluslararası ölçekte öncü bir merkezi satın alma kurumuna dönüşümü sağlanacaktır.
- İlaç, aşı, tıbbi cihaz başta olmak üzere sağlık alanında ve ülkemizin kalkınmasına katkı sağlayacak ileri teknoloji yatırımlarına DMO tarafından alım garantisi sağlanacaktır.
- Kamu taşıtlarının tedarikinde, kullanımında ve tasfiyesinde etkinlik ve verimliliği artıracak politikaların sağlıklı şekilde yürütülmesine imkân tanıyacak kamu taşıt filo yönetim sistemi kurulacak, uygulama modeli yaygınlaştırılacaktır.
- KİT'lerde bağımsız denetim ve İç Kontrol sisteminin kalitesinin artırılması ile KİT'lerin faaliyetlerini daha etkin ve verimli yürütmeleri sağlanacaktır.
- KİT'ler, verimlilikleri artacak ve kamu maliyesine yükleri azalacak şekilde yeniden yapılandırılacaktır.
- Kamu kaynaklarının verimli kullanılması amacıyla Yurt Dışı İlaç Fiyat Listesinde (Ek4/C) yer alan yurt dışı ilaçların tamamı Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından temin edilecektir.

"2. BÜYÜME VE İSTİHDAM" bölümünde:

- Sanayileşme İcra Komitesi kurularak kamu alımları ve politikaları yoluyla üretimin ve teknolojik kabiliyetlerin geliştirilmesi sağlanacaktır.

"7. EYLEM VE PROJELER" bölümünde:

- Kamuda kadro ve pozisyonların iş tanımları yapılacak, çalışanların yetkinlikleri belirlenecek, norm kadro çalışmaları gerçekleştirilecek, iş tanımı ve yetkinlikler dikkate alınarak norm fazlası personelin yeniden yerleştirmesi yapılacak, hedef ve yetkinlik bazlı performans değerlendirme sistemi oluşturularak başarılı personelin ödüllendirilmesini sağlayacak Kamu İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi kurulacaktır.

şeklinde politika ve tedbirlere yer verilmiştir.

Bu kapsamda 2021 yılında;

- Alım Zorunluluğu Getirilecek mal ve hizmetlerin belirlenmesine yönelik çalışmalar Hazine ve Maliye Bakanlığı ile koordineli bir şekilde sürdürülmüştür,
- Mevzuat güncelleme çalışmaları yürütülmüştür,
- COVID-19 sürecinde kullanılan ilaç, aşı ve medikal malzemelerin DMO üzerinden temini sağlanmıştır.

Orta Vadeli Program (2022-2024)

Orta Vadeli Program (2022-2024) 05/09/2021 tarihli ve 31589 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, Genel Müdürlüğümüz ile ilgili olarak "III. MAKROEKONOMİK POLİTİKALAR - 7.Kamu Maliyesi" bölümünde yer alan politika ve tedbirlere, "20.Devlet Malzeme

Ofisi ile birlikte Sağlık Market Uygulamasının kapsamı genişletilerek ilaç ve medikal malzeme tedarik zinciri daha da güçlendirilecektir.” tedbirine yer verilmiştir.

Ayrıca;

• “III. MAKROEKONOMİK POLİTİKALAR - 1.Büyüme” bölümünde yer alan politika ve tedbirlerde *“5.Sanayileşme İcra Komitesi tarafından yenilik, yerlileşme ve teknoloji transferi içeren kamu alımları ve politikaları yoluyla Ar-Ge’den ticarileşmeye kadar uçtan uca tüm süreci kapsayacak özel modeller geliştirilerek, öncelikli sektörlerde kritik bileşenler başta olmak üzere üretimdeki yerli katkı oranı artırılabilecektir.”*,

• “III. MAKROEKONOMİK POLİTİKALAR - 7.Kamu Maliyesi” bölümünde yer alan politika ve tedbirlerde *“14. KİT’ler; makroekonomik, sektörel ve sosyal politikaların yanı sıra içinde buldukları piyasa şartlarını dikkate alarak kamu maliyesine en az yük getirecek şekilde faaliyetlerini sürdürecektir.”* ve *“22. Taşıt bazlı masraf yönetim modeli başta olmak üzere Kamu Filo Yönetim Sisteminin uygulama modelleri kamu idarelerine yaygınlaştırılmaya devam edilecektir.”*,

politika ve tedbirlerine yer verilmiştir.

Hükümet İcraat Programları

01/01/2021-30/06/2021 Dönemi Hükümet İcraat Programı

01/01/2021-30/06/2021 Dönemi Hükümet İcraat Programı’nda Genel Müdürlüğümüze ilişkin eylem bulunmamaktadır.

01/07/2021-31/12/2021 Dönemi Hükümet İcraat Programı

01/07/2021-31/12/2021 Dönemi Hükümet İcraat Programı’nda Genel Müdürlüğümüze ilişkin eylem bulunmamaktadır.

01/01/2022-30/06/2022 Dönemi Hükümet İcraat Programı

01/01/2022-30/06/2022 Dönemi Hükümet İcraat Programı’nda Genel Müdürlüğümüze ilişkin olarak “Devlet Malzeme Ofisi'nin ülke kalkınmasında ihtiyaç duyulan kamu alım politikalarını destekleyen öncü bir merkezi satınalma kurumuna dönüşümünün sağlanması” eylemine yer verilmiş olup, bu kapsamda;

• Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenerek ilan edilecek olan mal ve hizmetlerin ilanda belirtilen tarihten itibaren Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü aracılığıyla alım zorunluluğu getirilmesi uygulamaya alınacaktır.

• İlaç, aşı, tıbbi cihaz gibi sağlık alanında ihtiyaç duyulan ürünlere DMO tarafından alım garantisi sağlanmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

DMO’dan Alım Zorunluluğu Getirilmesi

Kamu maliyesinde yaşanan değişim ve dönüşüm çalışmaları kapsamında, kamu harcamalarında etkinlik, etkililik, ekonomiklik ve verimlilik ile birlikte tasarruf kavramları ön plana çıkmıştır. Bu çerçevede kamu alımlarına tek bir pencereden bakılması ve rekabet ile birlikte tasarruf mekanizmasının bir arada yönetilmesi kamu maliyesi yönünden çok daha önem arz eder bir konu haline gelmiştir. Birçok Avrupa birliği ve OECD ülke uygulamalarında da görüldüğü üzere “Toplu Alım”, “Çerçeve Anlaşma”, “Alım Zorunluluğu”, “Yerli Alım” ve “Tasarruf” ilkeleri DMO benzeri kamu ya da yarı kamu şirketleri ile daha etkin bir şekilde yönetilmektedir.

Bu çerçevede, kamu kurum ve kuruluşlarının mal ve hizmet ihtiyaçlarının (örneğin bilişim ürünleri, taşıtlar, iş makineleri, tıbbi cihazlar gibi) toplu olarak tek elden tedarik edilmesinin kamu açısından önemli yararlar ve ekonomik avantajlar sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Bu suretle, kamu alımları çok daha uygun maliyetlerle tedarik edilebilecek, her kurum ayrı ayrı kaynak tahsisi yapmayacak, insan kaynakları, zaman ve diğer yönlerden tasarruf sağlanacak, kamu alımları öngörülen makroekonomik hedefler doğrultusunda bir politika aracı olarak kullanılabilir, kamu alımları için ayrılan kamu kaynakları daha etkin, verimli ve ekonomik olarak kullanılacaktır. Böylece yerli ürünlerin teşviki, KOBİ'lerin desteklenmesi gibi konuların da merkezi olarak yönetilebilmesine imkân sağlanabilecektir.

Alım zorunluluğu getirilmesine ilişkin 2645 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı 10/06/2020 tarihli ve 31151 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Alım zorunluluğu getirilecek mal ve hizmetlerin belirlenmesine yönelik çalışmalar Hazine ve Maliye Bakanlığı ile koordineli bir şekilde sürdürülmekte olup, uygun görülmesi halinde 2022 yılı içerisinde uygulamaya alınması planlanmaktadır.

İşbirliği Çalışmaları

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü ile İmzalanan Veri Paylaşım Protokolü

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü ile Genel Müdürlüğümüz arasında TUYS nezdindeki Yatırım Teşvik Belgesi ve eki Yeri Makine ve Teçhizat listesinin Genel Müdürlüğümüz ile elektronik ortamda paylaşımına dayalı olarak **03/02/2022 tarihinde** "Veri Paylaşım Protokolü" imzalanmıştır.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü (TKGM) ile İmzalanan İşbirliği Protokolü

Genel Müdürlüğümüz ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü arasında tapu ve kadastro işlemlerinin WEB TAPU sistemi/web servisleri aracılığıyla TAKPİS üzerinden güvenli elektronik ortamda yapılması için karşılıklı yapılacak bilgi paylaşımına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Genel Müdürlüğümüz ile TKGM arasında **01/04/2021 tarihinde** "İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile imzalanan Çevre Etiketine Sahip Ürünlere İlişkin Protokol

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Genel Müdürlüğümüz arasında 19/10/2018 tarih 30570 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan "Çevre Etiketleri Yönetmeliği" kapsamında çevre etiketine sahip ürünlerin teşvik edilmesine yönelik hükümlerin belirlenmesi ve çevre etiketli ürünlerin teşvik edilmesi sağlanarak sürdürülebilir kamu alımlarının desteklenmesi amacıyla **06/04/2021 tarihinde** "Çevre Etiketine Sahip Ürünlere İlişkin Protokol" imzalanmıştır.

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) ile İmzalanan İşbirliği Protokolü

KOSGEB tarafından verilen ARGE ve teknolojiye dayalı destekler neticesinde ortaya çıkan, yerli ve milli ürünlerin ticarileşme ve markalaşma süreçlerini destekleyerek kamu pazarına ulaşması ve kamu alımlarında yerli ve milli ürünlerin tercih edilmesinin sağlanması için KOSGEB ve DMO ortak yürüteceği çalışmalarla yeni strateji ve yöntemler geliştirilmesi amacıyla KOSGEB ile Genel Müdürlüğümüz arasında **04/11/2021 tarihinde** "İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) İmzalanan Ek Protokol

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğüne Yapılacak İlaç ve Tıbbi Malzeme Ödemelerine İlişkin Protokol'ün 6. Maddesi kapsamında ilaç ve tıbbi malzemelere ait teslim-tesellüm bilgilerinin ve/veya fatura bilgilerinin aylık olarak elektronik ortamda Kuruma gönderilmesine ilişkin iş ve işlemleri belirlemek amacıyla SGK ile Genel Müdürlüğümüz arasında 25/29/2020 tarihinde imzalanan protokole ek **07/12/2021 tarihinde** "Ek İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır.

Teşkilat ve Birimlerin Yeniden Yapılandırılması

Yeniden yapılanma çalışmaları kapsamında 2021 yılında:

- V Nolu Satınalma Daire Başkanlığı faaliyete geçmiş ve IV Nolu Satınalma Daire Başkanlığı bu bağlamda yeniden yapılandırılmıştır.
- Operasyonel Süreçler Daire Başkanlığı bünyesinde, iki Şube Müdürlüğü kurulmuş, bir Şube Müdürlüğü de ikiye bölünmüştür. 2022 yılı itibariyle Operasyonel Süreçler Daire Başkanlığı, I Nolu Operasyonel Süreçler Daire Başkanlığı ve II Nolu Operasyonel Süreçler Daire Başkanlığı olarak ikiye bölünmüş olup mevcut ve yeni kurulan Şube Müdürlükleri bu iki Daire Başkanlığı arasında dağıtılmıştır.

Bu çerçevede;

- V Nolu Satınalma Daire Başkanlığında; I Nolu İhale Şube Müdürlüğü, I Nolu Katalog Şube Müdürlüğü, II Nolu Katalog Şube Müdürlüğü, I Nolu Fiyat Araştırma ve Analiz Şube Müdürlüğü ve II Nolu Fiyat Araştırma ve Analiz Şube Müdürlüğü kurulmuştur.
- Operasyonel Süreçler Daire Başkanlığında; Sağlık Sarf Satışları Şube Müdürlüğü ve Beşeri Ürünleri Sağlık Satışları Şube Müdürlüğü kurulmuştur. 2022 yılı itibariyle bu Şube Müdürlükleri kapatılmış olup yeni kurulan II Nolu Operasyonel Süreçler Daire Başkanlığı altında İlaç Satışları Şube Müdürlüğü ve Tıbbi Malzeme Satışları Şube Müdürlüğü olarak yeniden yapılandırılmışlardır.

Ayrıca;

- IV Nolu Satınalma Daire Başkanlığında, V Nolu Satınalma Daire Başkanlığının kurulması kapsamında; II Nolu İhale Şube Müdürlüğü, III Nolu Katalog Şube Müdürlüğü ile II Nolu Fiyat Araştırma ve Analiz Şube Müdürlüğü lağvedilmiş, I Nolu Fiyat Araştırma ve Analiz Şube Müdürlüğü adı Fiyat Araştırma ve Analiz Şube Müdürlüğü olarak değiştirilmiştir.

- Operasyonel Süreçler Daire Başkanlığında; Katalog Satışları Şube Müdürlüğü, Katalog Satışları Şube Müdürlüğü ve Mütferrik Satışları Şube Müdürlüğü olarak ikiye bölünmüş olup 2022 yılı itibariyle Mütferrik Satışları Şube Müdürlüğü kapatılmıştır.

Diğer Faaliyetler

Kadro Tahsisleri

Genel Müdürlüğümüzün hizmet ve faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla tüm birimlerimizde nitelikli personel istihdamına imkân sağlayacak tedbirler alınmıştır.

Ayrıca, mevcut ve yeni personelin yetiştirilmesi amacıyla eğitim etkinlikleri gerçekleştirilmiş, gerektiğinde bu amaçla eğitim hizmeti alınmıştır.

Ofisin ihtiyaç duyduğu insan kaynaklarının temini yönünde Cumhurbaşkanlığı Kararıyla hizmet gerekleri ve ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda gerekli kadro/pozisyon değişiklikleri yapılmıştır.

Böylece, merkez teşkilatı için V Nolu Satınalma Daire Başkanı, I Nolu Operasyonel Süreçler Daire Başkanı, II Nolu Operasyonel Süreçler Daire Başkanı, Şube Müdürü, Teknik Uzman, Mühendis, Memur gibi kadro/pozisyonlar için kadro ihdas işlemleri için gerekli girişimde bulunulmuştur.

Genel Müdürlüğümüzün yeniden yapılandırma sürecinde ihtiyaç duyduğu gerekli kadro değişiklikleri yapılarak kadro ve personel istihdamı konusunda önemli adımlar atılmaya devam edilecektir.

3.5.6. Faaliyet Sonuçları

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünün 2020 yılı faaliyet sonuçları bir önceki yıllara karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 19. 2021 Yılı Faaliyet Sonuçları

	Birim	31/12/2020 İtibarıyla Gerçekleşme	31/12/2021 İtibarıyla Gerçekleşme	Değişim (%)
Gayri Safi Satış Hasılatı	(₺)	8.875.142.586,59	36.043.731.299,37	306,12
Bütçe Kanunu Gereği Gayri Safi Hasılat Üzerinden Ödenen Hazine Payı	(₺)			
Net Satışlar	(₺)	8.864.824.172,94	35.953.586.256,65	305,58
Satışların Maliyeti	(₺)	8.473.342.954,43	34.974.782.107,13	312,76
Brüt Satış Kârı	(₺)	391.481.218,51	978.804.149,52	150,03
Faaliyet Giderleri	(₺)	228.663.116,65	354.620.233,93	55,08
Faaliyet Kârı	(₺)	162.818.101,86	624.183.915,59	283,36
Diğer Faaliyetlerden Olağan Ve Olağandışı Gelir Ve Kârlar	(₺)	165.689.382,09	398.881.975,20	140,74
Diğer Faaliyetlerden Olağan Ve Olağandışı Gider Ve Zararlar	(₺)	5.927.644,86	11.588.325,50	95,50
Dönem Kârı	(₺)	322.579.839,09	1.011.477.565,29	213,56
Yatırım	(₺)	18.268.826,82	6.013.690,84	-67,08
Üretim	(₺)	33.738.781,32	36.502.262,45	8,19
Alımlar (Yoldaki Stoklar Hariç)	(₺)	8.498.097.655,52	35.294.168.906,27	315,32
Stoklar	(₺)	376.578.696,42	4.503.207.810,97	1095,82
Brüt Satış Kâr Yüzdesi	(%)	4,62	2,80	-39,43
Faaliyet Kâr Yüzdesi	(%)	1,87	1,77	-5,57
Personel Sayısı	(Adet)	963	965	0,21

4. DMO'NUN DÜNYADAKİ BENZER KURUMLARLA KARŞILAŞTIRILMASI

Avrupa Birliği, OECD üyeleri ve dünyanın diğer ülkelerinde kamu alımları alanında faaliyet gösteren uluslararası organizasyonlar ile ülkelerin kamu alım sistemlerinde görev alan düzenleyici, denetleyici kurumlar ve merkezi satınalma kurumlarının faaliyetleri Genel Müdürlüğümüzce düzenli olarak izlenmektedir.

Buna göre, gelişmiş ülkelerdeki iyi uygulamalar ile son dönemde yaşanan küresel kriz sırasında ortaya çıkan tablo, kamu alımları bakımından **merkezi satınalma kurumlarının** büyük önem ve fonksiyona sahip olduğunu göstermektedir. Bu durum, Genel Müdürlüğümüzün *"Dünyada ve Türkiye'de Kamu Alımları ve Merkezi Tedarik Hizmetlerinde Ülke Uygulamaları"* kitabında da belirtildiği üzere, kamu alımlarının merkezileşmesi yönündeki eğilimi desteklemektedir.

Merkezi satınalmaya yönelik bu eğilimin temelinde; merkezi alım yoluyla daha hızlı, verimli, şeffaf ve rekabetçi bir tedarik sisteminin geliştirilebilmesi ve toplu alımların getirdiği fiyat avantajı ile kamu kurumları için bütçe tasarrufu ve daha verimli kaynak kullanımı sağlanabilmesi etkili olmuştur.

Araştırma kapsamındaki ülkelerde; kamu alım prosedürlerinin büyük ölçüde elektronik olarak gerçekleştirildiği gözlenmektedir. Müşteriler ve tedarikçiler işlemlerinde elektronik tedarik araçlarını sıklıkla, etkin ve güvenli bir şekilde kullanabilmektedir. Elektronik olarak yapılan kamu alımları, müşterilerine işlem süresinin kısaltılması ve kolaylaştırılması, maliyetin düşürülmesi ile raporlama ve değerlendirme sistemiyle mal alım sürecinin kontrolünde şeffaflık sağlanması gibi avantajlar sağlamaktadır.

Bu çerçevede; Kore Cumhuriyeti, İtalya, Fransa, Avusturya, Birleşik Krallık ve Portekiz, gelişmiş elektronik tedarik uygulamalarına sahip ülke örneklerindedir.

E-ilan, e-ihale, e-teklif, e-satınalma, e-pazar gibi elektronik tedarik araçlarından birisi de akıllı ödeme (smart pay) uygulamasıdır. Fransa, İngiltere ve ABD'de kamu alımlarında ödeme yapmakta kullanılan akıllı kartlar, önemli zaman ve kaynak tasarrufu sağlamaktadır.

Çerçeve anlaşmalar neredeyse tüm dünyada kullanılan temel tedarik araçlarından biridir. Kore Cumhuriyeti'ndeki *"Çoklu İhale Sistemi"*, İtalya'daki *"Çerçeve Sözleşmeler"* ve *"Çerçeve Anlaşmalar"*, ABD'deki *"Çok Kurumlu Sözleşmeler, Sonu Açık Çerçeve Anlaşmalar"* başarılı çerçeve anlaşma örneklerindedir.

Küresel ısınma, artan enerji ihtiyacı, su-hava-toprak kirlilikleri gibi olumsuz çevresel değişimler hükümetleri yeşil tedarik politikaları geliştirmeye zorlamıştır. Yeşil tedarik politikaları, gerek çevrenin korunması gerekse sürdürülebilir büyüme yoluyla uzun vadede verimlilik hedeflerine ulaşılması amacıyla her geçen gün daha çok kullanılmaktadır. AB ülkelerinde, özellikle taşımacılık, inşaat, kırtasiye ve gıda sektörleri için *"yeşil tedarik ve çevre dostu mal ve hizmetlerin alımı"* yönünde belirgin bir farkındalık ve eğilim vardır. İhale ilanlarında yeşil tedarik kapsamındaki

ürünlere kullanıcının ilgisini çekmek amacıyla ayrı işaret ve imgeler yerleştirilmekte ve farklı devlet politikalarıyla yeşil tedarik özendirilmektedir. Merkezi yönetim veya merkezi tedarik organı tarafından kamu alımlarına yönelik strateji ya da politika geliştirmiş olan 26 OECD üyesinden; 18'i (%69) yeşil tedariki destekleme strateji/politikalarını, 15'i (%58) KOBİ'leri destekleme politikalarını, 9'u (%35) ise yenilikçi mal ve hizmet teşvik etme politikalarını takip etmekte ve söz konusu politika sonuçlarını izlemektedir.

Pek çok ülke uygulamasında; tedarik hizmeti, ayrı bir uzmanlık, hatta meslek olarak kabul edilmekte; bu alanda faaliyet gösteren aktörlere yönelik yoğun eğitim programları sunulmaktadır. Ayrıca, tedarik sisteminin etkin kullanımı ve çalışan profiline geliştirilmesi için de personel ve kullanıcılara yönelik eğitim faaliyetleri düzenlenmektedir.

Araştırma kapsamında yer alan bazı ülkelerin kamu alım sistemleri ile ilgili özet bilgiler aşağıda sunulmaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri

Beyaz Saray Yönetim ve Bütçe Ofisi bünyesindeki Federal Tedarik Politikası Ofisi, kamu alımları alanında düzenleyici ve politika belirleyici kurumdur. Genel Hizmetler İdaresi (GSA), alt birimi olan Federal Alım Servisi (FAS) ile federal kurumların ihtiyaçlarını karşılamakta, bir diğer alt birimi olan Kamu Binaları Servisi (PBS) ile de tarihi federal mülklerin korunmasını sağlamaktadır. Federal kurumların bünyesinde ayrıca satınalma birimlerinin bulunduğu ülkede, kamu kurumlarının GSA hizmetlerinden faydalanmaları isteğe bağlıdır. Sadece, "GSA Oto Seçimi" (GSA Auto Choice)'nin kullanımı federal kurumların standart (non-tactical) yeni araç alımları için zorunludur. GSA Karbon Ayak İzi uygulamasıyla ise kurumlar ihtiyaç duymadıkları, hala kullanılabilir durumdaki malzemeleri satışa sunabilmekte, böylelikle eldeki ürünlerin kullanım süresi dolmadan yeni ürün alınmasının önüne geçilmektedir.

Almanya

Ülkede, merkezi satınalma alanında faaliyet gösteren birden çok kurum ve kuruluş olmasına rağmen bunların en önemlisi Federal İçişleri Bakanlığına (BMI) bağlı Federal İçişleri Bakanlığı Tedarik Dairesidir (BeschA). Federal düzeyde, her biri bir Federal Bakanlığa bağlı olan ve tüm Federal Yönetim için belirli ürün gruplarının toplu alımıyla görevlendirilmiş sektörel uzmanlıklara sahip diğer üç merkezi satın alma organı ise; Federal Merkezi Gümrük İdaresi (GZD), Federal Silahlı Kuvvetler Ekipman, Bilgi, Teknoloji ve Hizmet İçi Destek Ofisi (BAAINBw), Federal Malzeme Araştırma ve Test Enstitüsü'dür (BAM).

Beschaffungsamt
des Bundesministeriums
des Innern

Almanya'da ilandan sözleşmeye kadar ihale sürecinin tamamı Almanya Federal e-Tedarik Platformu (e-Vergabe) üzerinden elektronik ortamda yürütülebilmektedir. Bütün müşterilerin

platform kapsamındaki çerçeve anlaşmaları kullanmaları, federal müşterilerin ise limit üstü alımlarını BeschA aracılığı ile yapmaları zorunludur.

Avusturya

Avusturya, kamu alım sisteminin işleyişi bakımından Avrupa'daki en iyi uygulama örneklerinden biridir. Avusturya Maliye Bakanlığı kamu alım mevzuatının düzenlenmesinden sorumlu kurum, Bakanlığa bağlı Federal Tedarik Kurumu (BBG), BUNDESBESCHAFFUNG merkezi tedarik organıdır. Federal birimler (merkezi idareler) ve bakanlıklar eğer aynı ürünü daha uygun şartlarda alamıyorlarsa, BBG aracılığıyla satın almak zorundadırlar. Diğer bölgesel ve yerel birimlerde ise bu zorunluluk yoktur; alımlar yerel yönetimler tarafından yapılabilmektedir.

Finlandiya

Finlandiya Yerel ve Bölgesel Yönetimler Birliği'ne ait bölgesel satınalma kuruluşu olan KL-Kuntahankinnat ve hükümetin merkezi satınalma kuruluşu Hansel, 2019 yılında aynı çatı altında birleştirilmiş ve merkezi ve yerel hükümetlerin ortak alımları merkezi olarak gerçekleştirilmeye başlanılmıştır. Finlandiya Yerel ve Bölgesel Yönetimler Birliği şu anda Hansel Ltd'nin %35 hissesine sahip olup, kalan %65 ise kamu mülkiyetine aittir.

Hansel'in faaliyetleri, yapılan alımların değeri doğrultusunda tedarikçiler tarafından ödenen hizmet bedeli (sözleşme değerinin %1,5'i) ile finanse edilmektedir. Kuruluşun temel amacı; bölgesel bazda ortak alımlar yapmak, sağlıklı rekabetin teşvik edilmesini sağlamak için alımların birden fazla mal ve hizmet tedarikçiden karşılanabilmesine imkan verecek şekilde kısımlara ayırmak gibi yöntemlerle kamu alım piyasanın işlevselliğini artırmaktır.

Fransa

Eylem ve Kamu Hesapları Bakanlığı'na bağlı olarak 2016 yılında kurulan Kamu Alımları Departmanı (DAE), ulusal yeterliliğe sahip bir birim olan Devlet Tedarik Servisi'nin (SAE) yerini alan düzenleyici kurumdur. DAE; Başbakanın yetkisi altında kamu alımları politikasını belirlemek, kamu alımları bilgi sistemini tasarlamak ve yönlendirmek, kamu alımları sistemindeki aktörlerin profesyonelleşmesini sağlamak gibi görevlere sahiptir. Ülkedeki merkezi tedarik hizmetlerini sunan köklü kurum ise Kamu İhale Grupları Birliğidir (UGAP). Fransa'da, kamu kurumlarının satınalma birimleri bulunmakta olup; kurumlar ihtiyaç duydukları mal ve hizmetleri, kendileri tedarik edebilecekleri gibi, kamu kurumları adına tedarik hizmeti yürüten merkezi satınalma kurumları aracılığıyla da karşılayabilmektedir. İhtiyaç sahibi müşteri kurum ve kuruluşların UGAP hizmetlerini kullanımı gönüllülük esasına dayanmaktadır.

İngiltere

İngiltere’de Bakanlar Kurulu (Cabinet Office), merkezi hükümetteki ve kamu sektörü genelindeki ihale makamları tarafından bilgi veya eylem için yasal rehberlik ve Satın Alma Politikası Notlarının yayınlanması da dâhil olmak üzere, kamu ihale düzenlemelerinden ve Hükümetin kamu alımlarına ilişkin politikasından sorumludur. Kraliyet Ticaret Servisi (CCS) ise bu politikalara uygun olarak çerçeve anlaşmaları hazırlayıp tedarik hizmetlerini yürütmektedir. Ülkede merkezi tedarik hizmeti veren başka bir kamu kurumu bulunmamaktadır. Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşlarının bünyesinde ayrı satınalma birimleri (tedarik ofisleri) mevcut değildir. Kamu alımlarında tasarrufları en üst seviyeye çıkarmak amacıyla sistem tam olarak merkezileştirilmiştir. Ülkede kamu alımları büyük ölçüde, CCS tarafından yapılan çerçeve anlaşmalar yolu ile gerçekleştirilmektedir.

İtalya

İtalya, Avrupa Birliği e-devlet standartlarına göre güçlü bir e-devlet altyapısına sahiptir. Ülkede elektronik tedarik sistemi de söz konusu e-devlet yapısıyla bütünleşik bir şekilde faaliyet göstermektedir. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı (MEF), kamu alımları konusunda her türlü düzenlemeden sorumludur. CONSIP, ülkedeki merkezi satınalma kurumudur. Ülkede kamu e-tedarik mekanizmasını hayata geçiren CONSIP, Elektronik Pazaryeri’ni (MEPA) de yönetmektedir. Merkezi idareler, belirli mal ve hizmet alımlarını CONSIP üzerinden yapmak zorundadır; diğer kamu idareleri (yerel yönetimler, üniversiteler, denetleyici/düzenleyici kurumlar vb.) ise çerçeve anlaşmalarda belirlenen kalite/fiyat şartlarına uymaları koşuluyla kendi ihalelerini gerçekleştirebilmektedir.

Kore Cumhuriyeti

Kore Cumhuriyeti tedarik sistemi, birçok yönüyle iyi bir örnek teşkil eden güçlü bir merkezi yapıdadır. Kamu tedarik politikasının belirlenmesinden sorumlu kuruluş Kore Cumhuriyeti Strateji ve Maliye Bakanlığıdır (MOSF). Kamu Tedarik Hizmetleri Kurumu (PPS), MOSF’ye bağlı olarak hizmet vermekte olan merkezi satınalma kurumudur. Ülkede belli bir limitin altındaki kamu alımları, ulusal ihale mevzuatına göre ihtiyaç sahibi kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Söz konusu limitin üstündeki alımlarda; merkezi kamu kurumlarının PPS tedarik araçlarını kullanmaları zorunluluğu bulunmaktadır; diğer taraftan çerçeve anlaşma kapsamında yer alan ürünlerin PPS aracılığı ile alımı yerel yönetimler için de zorunludur.

Kore kamu ihale sisteminin temelini "*Kore Çoklu İhale Sistemi*" (K-MAS) kapsamında yapılan sözleşmeler ve PPS tarafından işletilen "*Kore Çevrimiçi e-Tedarik Sistemi*" (KONEPS)

oluşturmaktadır. Ülkedeki toplam kamu alımlarının tamamına yakını kurum ve kurumun yönettiği KONEPS üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Kamu-özel işbirliği projelerine, kâr amacı gütmeyen kuruluşlara ve çiftlik/balıkçılık kooperatiflerine e-ihale hizmetleri sunan bir platform olan KONEPS, sunmuş olduğu şeffaf ve verimli e-tedarik hizmetinden daha fazla yararlanılmasını sağlamak için, Ekim 2013 tarihinde özel sektöre açılmıştır.

Portekiz

Portekiz'de kamu tedarik sistemi, yarı merkezi yapıdadır. Maliye Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren Kamu İdaresi Hizmet Paylaşım Birimi (eSPap), Portekiz Ulusal Kamu Tedarik Sistemi'nin (Sistema Nacional de Compras Públicas-SNCP) yönetiminden sorumludur ve nitelik olarak merkezi satınalma -kurumudur. Belirli mal ve hizmetler için kurumun hazırladığı çerçeve anlaşmaları kullanmak bütün birimler için zorunludur. Diğer mal ve hizmetler için ise, ihtiyaç sahibi kuruluşlar alımlarını kendileri gerçekleştirebilirler.

SONUÇ

Kamu hizmetinde devamlılığın sağlanması amacıyla, kamu kaynağının kamu yararı gözetilerek harcanması suretiyle, ihtiyaç duyulan mal ve hizmetlerin tedariki ile yapım işlerinin gerçekleştirilmesini ifade eden kamu alımları, temel işlevinin yanı sıra; yerel ve bölgesel kalkınma, KOBİ'lerin ve start-up girişimlerin teşvik edilmesi, yerli ürünlerin desteklenmesi, yeşil üretim ve tüketime özendirilmesi gibi birçok alanda kilit rol oynamaktadır. Kamu alımlarının üretim, istihdam, ihracat, kalkınma, çevre gibi alanlardaki gücünün farkına varan ülkelerde kamu alımları, ulusal GSYH'lerin %12-20'si arasında değişen paylara sahiptir.

Kamu alımlarının önemi son yıllarda ülkemizde de anlaşılmaya başlanmış olup, kalkınma planları, yıllık programlar ve hükümet programları gibi üst belgelerde kamu alımları yoluyla politika geliştirilmesine yönelik eylemler tanımlanmıştır. Ne var ki, son 10 yıllık verilere göre kamu alımlarının Türkiye GSYH'sindeki payı muadillerinin gerisindedir ve ekonomideki tasarruf yönlü hükümet politikalarının da etkisiyle azalma eğilimi devam etmektedir.

Bilindiği gibi, etkin ve verimli kamu alım politikalarıyla ortaya çıkan tasarruf, birçok projenin ve yatırım harcamasının fonlanmasında kullanılabilir.

Etkin ve verimli kamu alım politikasının genel kabul görmüş özellikleri ise; planlı olması, toplu alıma yönelik uygulamalar içermesi, şeffaf ve rekabete açık ihaleler yoluyla gerçekleştirilmesi, en düşük fiyat yerine daha nitelikli ölçütlere göre tercih yapılması, tedarik süreci konusunda uzmanlaşmaya önem verilmesi ve kamu alımının tek başına tedarik süreci olarak görülmeyip diğer alanlardaki politikalara etkilerinin de göz önüne alınmasıdır. Bu noktada, kamu alımları konusunda profesyonelleşmeyi temsil eden merkezi satınalma kurumlarına büyük görev düşmektedir.

Özellikle merkezi ve yarı merkezi kamu alım sistemine sahip ülkelerde bir veya birden fazla merkezi satınalma kurumu faaliyet göstermekte olup; bu kurumların kamu alımlarındaki payları ürün veya tutar bazlı alım zorunlulukları ile desteklenmektedir.

Merkezi olmayan Türkiye alım sisteminde faaliyet gösteren tek merkezi satınalma kurumu ise Devlet Malzeme Ofisidir. DMO'dan alıma yönelik zorunluluklar 80'li yıllarda kaldırılmış; kurumun kamu alımları içindeki payı ve merkezi kamu alım politikasına etkisi bu sebeple giderek azalmıştır. Ancak, pandemi sürecinde ortaya çıkan merkezi satınalma kurumlarının önemi ve sağlık alımlarının giderek artan bir oranda DMO üzerinden yapılmaya başlanmasıyla beraber DMO'nun kamu alımları içindeki payındaki azalma yerini önemli bir oranda artışa bırakmıştır.

Diğer taraftan, On Birinci Kalkınma Planı, Yeni Ekonomi Programı (OVP) ve Orta Vadeli Mali Plan kapsamında belirlenen amaç ve hedefler doğrultusunda, Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü'ne düşen sorumlulukları içerecek şekilde ve stratejik yönetim anlayışıyla, 2020-2024

Dönemi Stratejik Planı hazırlanmış ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığınca Onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Genel Müdürlüğümüzün 2020-2024 döneminde faaliyetlerine yön veren temel üst politika belgeleri; 11. Kalkınma Planı (2019-2023), Yeni Ekonomi Programları ve Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programlarıdır. Temel üst politika belgelerine ilaveten, DMO'ya sorumlu ya da ilgili kuruluş olarak sorumluluk yüklemiş çeşitli strateji belgeleri mevcuttur.

Genel Müdürlüğümüz 2020-2024 Stratejik Planında 4 adet amaca ve toplam 16 adet hedefe yer verilmiştir.

DMO, 96 yıllık deneyimini dinamik yapısıyla birleştirerek hükümet politikaları çerçevesinde kendisinden beklenen kamu hizmetini, belirlediği yeni vizyon ve misyon doğrultusunda oluşturulan stratejik amaç ve hedefler doğrultusunda yürüteceği çalışmalarla hayata geçirmeye devam edecektir.